

LATVIJAS VĒSTNESIS

LATVIJAS REPUBLIKAS OFICIĀLAIS IZDEVUMS

OP 2016/83.DA3

OFICIĀLIE PAZIŅOJUMI > DAŽĀDI SLUDINĀJUMI

Paziņojums

Šā gada 23. maijā plkst. 11.00 Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā notiks informatīvā sanāksme par dabas lieguma "Laugas purvs" (atrodas Krimuldas novada Lēdurgas pagastā un Limbažu novada Vidrižu pagastā) dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanu. Plānu izstrādā Biedrība "Baltijas krasti", Maskavas iela 127, Rīga, LV-1003, tālr. 67212148, www.baltijaskrasti.lv, sadarbībā ar nodibinājumu "Eko forums". Plāns tiek izstrādāts Eiropas Komisijas LIFE projekta **LIFE14 CCM/LV/001103 - "Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā"** - ietvaros. Aicināti visi interesenti!

Sludinājumi par informatīvo sanākumi

<p>Limbažu novada pašvaldības izdevumā „Limbažu novada ziņas” 2016. gada 29. aprīlī (4. lpp.)</p>	<p>Krimuldas novada pašvaldības izdevumā „Krimuldas novada vēstis” aprīlis II/2016 numurā (2. lpp.)</p>
<p>Par dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanu</p> <p>Šā gada 23. maijā plkst. 11.00 Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā notiks informatīvā sanāksme par dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanu. Plānu izstrādā biedrība „Baltijas krasti”, adrese: Maskavas iela 127., Rīga, LV-1003, tel.: 67212148, www.baltijaskrasti.lv, sadarbibā ar nodibinājumu „Eko forums”. Plāns tiek izstrādāts Eiropas Komisijas LIFE projekta LIFE14 CCM/LV/001103 – „Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” ietvaros.</p> <p>Dabas liegums atrodas Krimuldas novada Lēdurgas pagastā un Limbažu novada Vidrižu pagastā, platība: 755 ha. Dibināts 1999. gadā reto un īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai. Nozīmīga vieta gan ligzdojošiem, gan caurceļojošiem putniem. Teritorijā atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi: neskarti augstie purvi, degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, pārejas purvi un slīkšņas, distrofi ezeri.</p> <p>Informatīvās sanāksmes laikā klātesošie tiks iepazīstināti ar dabas lieguma „Laugas purvs” izveidošanas mērķiem un dabas vērtībām, dabas aizsardzības plāna izstrādes procedūru, termiņiem, iesaistītajiem ekspertiem, plānotajiem pētījumiem un iespēju piedalīties dabas aizsardzības plāna izstrādē. Aicināti visi interesenti!</p>	<p>KNV Nr. 8 – APRĪLIS II</p> <p>Par dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanu</p> <p>Šā gada 23. maijā plkst. 11.00 Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā notiks informatīvā sanāksme par dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanu.</p> <p>Plānu izstrādā Biedrība „Baltijas krasti”, adrese: Maskavas iela 127., Rīga, LV-1003, tālr. 67212148, www.baltijaskrasti.lv, sadarbibā ar nodibinājumu „Eko forums”. Plāns tiek izstrādāts Eiropas Komisijas LIFE projekta LIFE14 CCM/LV/001103 – „Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” ietvaros.</p> <p>Dabas liegums atrodas Krimuldas novada Lēdurgas pagastā un Limbažu novada Vidrižu pagastā, platība: 755 ha. Dibināts 1999. gadā reto un īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai. Nozīmīga vieta gan ligzdojošiem, gan caurceļojošiem putniem. Teritorijā atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi: neskarti augstie purvi, degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, pārejas purvi un slīkšņas, distrofi ezeri.</p> <p>Informatīvās sanāksmes laikā klātesošie tiks iepazīstināti par dabas lieguma „Laugas purvs” izveidošanas mērķiem un dabas vērtībām, dabas aizsardzības plāna izstrādes procedūru, termiņiem, iesaistītajiem ekspertiem, plānotajiem pētījumiem un iespēju piedalīties dabas aizsardzības plāna izstrādē. Aicināti visi interesenti!</p> <p>Dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja Gundega Freimane, mob.t. 26525560; e-pasts: gundega.freimane@gmail.com</p>

Sludinājumi par sabiedrisko apspriešanu

<p>Limbažu novada pašvaldības izdevumā „Limbažu novada ziņas” 2017. gada 3. februārī (3. lpp.)</p>	<p>Krimuldas novada pašvaldības izdevumā „Krimuldas novada vēstis” februāra I/2017 numurā (5. lpp.).</p>
<p>Sabiedriskās apspriešanas sanāksme par dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plānu</p> <p>2017. gada 24. februārī plkst. 15.00 Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu sabiedriskajā centrā notiks sabiedriskās apspriešanas sanāksme par dabas lieguma „Laugas purvs” (atrodas Limbažu novada Vidrižu pagastā un Krimuldas novada Lēdurgas pagastā) dabas aizsardzības plānu. Plāns tiek izstrādāts Eiropas Komisijas LIFE projekta LIFE14 CCM/LV/001103 „Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” ietvaros. Plānu izstrādā nodibinājums „Eko forums” pēc biedrības „Baltijas krasti” pasūtījuma. Adrese: Maskavas iela 127, Rīga, LV-1003, tel.: 67212148, www.baltijaskrasti.lv.</p> <p>Ar plāna izdruku var iepazīties sākot no 20. februāra Vidrižu pagasta pārvaldē, adrese: „Liepas”, Gravas, Vidrižu pagasts, un Lēdurgas pagasta pārvaldē, adrese: E.Melngaiļa iela 2, Lēdurga. Elektroniski plāna versija pieejama būs mājaslapā www.daba.gov.lv.</p> <p>Dabas aizsardzības pārvaldes mājaslapā www.daba.gov.lv. Priekšlikumus un ierosinājumus var iesniegt plāna izstrādātājam sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā vai rakstiski līdz 6. martam. Aicināti visi interesenti!</p>	<p>2017.g. 24. februārī pl. 15.00 Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā notiks sabiedriskās apspriešanas sanāksme par dabas lieguma „Laugas purvs” (atrodas Limbažu novada Vidrižu pagastā un Krimuldas novada Lēdurgas pagastā) dabas aizsardzības plānu.</p> <p>Plāns tiek izstrādāts Eiropas Komisijas LIFE projekta LIFE14 CCM/LV/001103 „Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā” ietvaros. Plānu izstrādā nodibinājums „Eko forums” pēc biedrības „Baltijas krasti” pasūtījuma. Adrese: Maskavas iela 127, Rīga, LV-1003, www.baltijaskrasti.lv, tālr.: 67212148.</p> <p>Ar plāna izdruku var iepazīties sākot no 20. februāra Vidrižu pagasta pārvaldē, adrese: „Liepas”, Gravas, Vidrižu pagasts, un Lēdurgas pagasta pārvaldē, adrese: E.Melngaiļa iela 2, Lēdurga. Elektroniski plāna būs versija pieejama Dabas aizsardzības pārvaldes mājaslapā www.daba.gov.lv. Priekšlikumus un ierosinājumus var iesniegt plāna izstrādātājam sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā vai rakstiski līdz 6. martam.</p> <p>Aicināti visi interesenti!</p> <p>Ar cieņu, Dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja Gundega Freimane</p>

Laidiens: 07.02.2017., Nr. 29 (5856)

Oficiālās publikācijas Nr.: 2017/29.DA1

OFICIĀLAIS PAZIŅOJUMS

Dažādi sludinājumi

Paziņojums

2017. gada 24. februārī plkst. 15.00 Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā notiks sabiedriskās apspriešanas sanāksme par dabas lieguma "Laugas purvs" (atrodas Limbažu novada Vidrižu pagastā un Krimuldas novada Lēdurgas pagastā) dabas aizsardzības plānu. Plāns tiek izstrādāts Eiropas Komisijas LIFE projekta LIFE14 CCM/LV/001103 "Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā" ietvaros. Plānu izstrādā nodibinājums "Eko forums" pēc biedrības "Baltijas krasti" pasūtījuma. Adrese: Maskavas iela 127, Rīga, LV-1003, tālr. 67212148, www.baltijaskrasti.lv.

Ar plāna izdruku var iepazīties, sākot no 20. februāra, Vidrižu pagasta pārvaldē, adrese: "Liepas", Gravas, Vidrižu pagasts, un Lēdurgas pagasta pārvaldē, adrese: E.Melngaiļa iela 2, Lēdurga. Elektroniski plāna versija pieejama Dabas aizsardzības pārvaldes mājaslapā www.daba.gov.lv. Priekšlikumus un ierosinājumus var iesniegt plāna izstrādātājam sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā vai rakstiski līdz 2017. gada 6. martam.

Izdruka no oficiālā izdevuma "Latvijas Vēstnesis" (www.vestnesis.lv)

Dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes informatīvās sanāksmes protokols

Notiek: Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā 23.05.2016.

Sanāksmes sākums: pkst.11:00

Sanāksmi vada: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Protokolē: Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”

Piedalās:

Antra Strautniece, Valsts meža dienests
Ilze Rubīna, Lēdurgas dendroparka vadītāja
Dace Actiņa, Krimuldas novada dome, teritorijas plānotāja
Ludmila Siča, SIA „Lauga” direktora vietniece
Rudīte Drona, SIA „Lauga” darbiniece
Didzis Zommers, Limbažu novada domes priekšsēdētājs
Ilze Freiberga, Vidrižu pagasta iedzīvotāja
Andris Ansis Špats, pētnieciskā jaunsaimniecība „Gundegas”
Jānis Ļevšins, Limbažu novada pašvaldības Vidrižu pagasta pārvaldnieks
Laura Grīnberga, DAP, REstore projekts, biotopu eksperts
Miervaldis Jelnieks, Bīriņu iedzīvotājs
Linda Kalniņa, DAP, REstore projekts, sabiedrisko attiecību speciāliste
Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs
Oļģerts Aleksāns, biedrība „Baltijas krasti”, eksperts
Inese Zalmane, z/s „Jaunzemes”
Eva Gulbe, biedrība „Baltijas krasti”
Ilze Pētersone, DAP, valsts vides inspektore
Mārtiņš Blaus, DAP, valsts vides inspektors
Guntars Viļļa, DAP, valsts vides inspektors
Sabīne Zāģere, nodibinājums „Eko forums”, plāna vadītāja
Līga Viļčinska, Limbažu novada pašvaldība
Inese Martena, SIA „DGA Latvija”, direktore
Māra Pakalne, biedrība „Baltijas krasti”, mitrāju eksperte
Kaspars Pabērzs, DAP, REstore projekts, vadītājs
Everita Zaķe – Kļaviņa, DAP, REstore projekts, koordinatore
Gita Strode, DAP, departamenta direktore
Īris Rodiņa, VVD Valmieras RVP atļauju daļas vecākā eksperte
Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Gundega Freimane, (turpmāk -G.F.) atklāj sanāksmi, informē par sanāksmes saturu, iepazīstina ar darba kārtību, pastāsta, ka konkrētā dabas aizsardzības plāna izstrāde ietilpst LIFE programmas projekta REstore sastāvā, par ko sīkāk savā prezentācijā pastāstīs LIFE REstore projekta vadītājs Kaspars Pabērzs. Otra prezentācija būs veltīta dabas aizsardzības plāna izstrādes procesam un dabas lieguma „Laugas purvs” dabas vērtībām. Tad sekos diskusijas.

Kaspars Pabērzs (turpmāk K.P.) iepazīstina ar LIFE programmas projekta LIFE14 CCM/LV/001103 „LIFE REstore - Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā”.

Andris Ansis Špats, pētnieciskā jaunsaimniecība „Gundegas”, turpmāk (A.A.Š.) izsaka komentārus par purvu apsaimniekošanu citur pasaulē, konkrēti Kanādā, ka Kanādas valdība esot izdalījusi lauksaimniekiem purva platības bez maksas, lai purvus iekoptu un tajos veiktu saimniecisko darbību – purva ogu audzēšanu. Aicina projekta komandu atbalstīt šādas aktivitātes un iesniegt valdībā priekšlikumus par purva zemju bezmaksas sadalīšanu zemniekiem.

G.F. norāda, ka šim projektam ir cits mērķis, proti, dabas aizsardzības plāna izstrāde konkrēti dabas liegumam, projekta eksperti pētīs pamatā dabas lieguma teritoriju no bioloģiskās daudzveidības viedokļa, kartēs biotopus, izstrādās pasākumu sadaļu dabas vērtību saglabāšanai, bet nevērtēs īpašumtiesību procesus valstī.

G.F. aicina klātesošos stādīties priekšā, jo turpmāk būs jāstrādā kopā uzraudzības grupas sanāksmēs. Klātesošie iepazīstina ar sevi..

Juris Pētersons pastāsta par biedrības „Baltijas krasti”, dibināta 2007. gadā ar mērķi - izveidot Baltijas jūras piekrastes aizsardzības programmu, izveidot vienotu krastu apsaimniekošanas sistēmu Baltijas jūras piekrastē, izglītot sabiedrību par Baltijas jūras krasta vērtībām. Pastāsta par līdzšinējo darbību un līdzdalību divu LIFE projektu ieviešanā, konkrēti projekti - REstore un Ekosistēmu pakalpojumi.

Sabīne Zaģere pastāsta par SIA „Eko forums”, kas konkursa kārtībā ir ieguvis tiesības izstrādāt dabas aizsardzības plānu dabas liegumam „Laugas purvs”. SIA „Eko forums” dibināts 2004. gadā ar mērķi sniegt atbalstu dažādām reģionālām aktivitātēm Latvijā, tūrisma pasākumu izveidē, komplekso tūrisma risinājumu piedāvājumā un izglītībā. Dabas aizsardzības plāns Laugas purvam ir pirmais nodibinājuma pieredzē, bet ir nokomplektēta ļoti pieredzējušu ekspertu komanda.

G.F. prezentācijā stāsta par dabas aizsardzības plānu izstrādes tiesisko satvaru un galvenajiem normatīvajiem aktiem, kas nosaka plānu izstrādes procedūru - Likums par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, Sugu un biotopu aizsardzības likums, Ministru kabineta (MK) 2007. gada 9. oktobra noteikumi Nr.686 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānu saturu un izstrādes kārtību”.

Saskaņā ar šo MK noteikumu 17.punktu informatīvajā sanāksmē plāna izstrādātājs informē par plāna izstrādes uzsākšanu, par laikposmu, kurā paredzēts izstrādāt plānu, par plānotajiem pētījumiem, sniedz vispārīgu informāciju par aizsargājamo teritoriju, tās dibināšanas mērķi, par īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām, kā arī uzklauša sanāksmes dalībnieku viedokļus un ieraksta tos protokolā.

Saskaņā ar šo MK noteikumu 20.punktu, Dabas aizsardzības pārvalde izveidos Uzraudzības grupu, kuras funkcijas ir: izvērtēt priekšlikumus dabas vērtību saglabāšanas pasākumiem, izvērtēt priekšlikumus atļautām, aizliegtām darbībām, izvērtēt dabas resursu izmantošanas iespējas, lemt par atsevišķu karšu apvienošanu, u.c. Uzraudzības grupas locekļi nodrošina pārstāvētās institūcijas dalību katrā uzraudzības grupas sanāksmē, vienlaikus izsakot pārstāvētās institūcijas viedokli. Uzraudzības grupas pieņemtie lēmumi nedrīkst būt pretrunā ar dabas aizsardzības interesēm un negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamās sugas, biotopus un to dzīvotnes (21.punkts).

Uzraudzības grupā tiks pārstāvēta Limbažu novada pašvaldība, Krimuldas novada pašvaldība, Dabas aizsardzības pārvalde, AS „Latvijas valsts meži” Rietumvidzemes mežsaimniecība, Valsts meža dienesta Rīgas reģionālā virsmežniecība, Valsts vides dienesta Valmieras reģionālā vides pārvalde, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, kā to nosaka MK noteikumu 19.punkts. MK noteikumi nosaka, ka uzraudzības grupā var tikt iekļauts privāto zemju īpašnieku pārstāvis, bet šeit dabas lieguma teritorijā nav privātpašnieku, jo visu lieguma teritoriju apsaimnieko AS „Latvijas valsts meži”. Ja ir interese, var pieteikties sabiedrisko organizāciju, parasti tās ir saistītas ar dabas aizsardzību

vai mednieku biedrības, pārstāvji, divu nedēļu laikā iesniedzot iesniegumu Dabas aizsardzības pārvaldē un DAP tad izvērtē šo iesniegumu. Uzraudzības grupas sanāksmes ir atklātas, tajās, tāpat kā informatīvajā vai sabiedriskās apspriešanas sanāksmēs var piedalīties jebkurš interesents.

Plāna izstrādes gaita- maijs – info sanāksme, jūnijā tiek uzrakstīts vispārīgs apraksts, līdz oktobrim eksperti apseko biotopus un veic kartēšanu, novembrī ir iestrādātas ekspertu atskaites, notiek uzraudzības grupas sanāksme. Decembrī jābūt gatavai plāna 1. redakcijai, paredzēta nākošā uzraudzības grupas sanāksme. Janvārī paredzēta sabiedriskā apspriešana, februārī - saskaņošana pašvaldībās, martā – noslēguma uzraudzības grupas sanāksme, martā – plāna iesniegšana DAP un Vides un reģionālās attīstības ministrijā. Aprīlis, maijs paliek kā rezerves laiks, ja nu sanāk kāda aizkavēšanās, bet kura laikā vēl jāizstrādā plāna populārzinātniskā versija. Papildus MK noteikumu prasībām, paredzētas novitātes - jauna sadaļa plānā - Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums par dabas lieguma “Laugas purvs” un tā apkārtnes teritoriju, kā arī tiks izveidota dabas aizsardzības plāna populārzinātniskā versija, kas gan būs tikai elektroniskā versijā, jo drukas darbiem projektā finansējums nav paredzēts.

Plāna izstrādei ir piesaistīti kvalificēti eksperti : Māra Pakalne, Dr. biol. – mitrāju eksperte, kas ir starptautiski atzīta purvu un to biotopu atjaunošanas speciāliste, un sniegs ieteikumus purva atjaunošanas pasākumos, Gundega Freimane, Mg. biol., Mg. env. – plāna virsuzraudzība; Sabīne Zāģere, Mg. env. – plāna vadītāja, telpiskās plānošanas eksperte.

Kā sertificēti eksperti strādās Līga Strazdiņa, Dr. biol. - purvu biotopi, augi, Rūta Sniedze, Mg. biol. - mežu un ūdeņu biotopi, augi, Aivars Petriņš, Mg. biol. – ornitologs, Voldemārs Spuņģis, Dr. biol. – entomologs, Digna Pilāte, Dr. biol. - zoologs, Ernests Čuņčulis, Bc. env. – kartogrāfs.

Papildus savu pienesumu plānam sniegs ģeologs, Dr. geol. Laimdota Kalniņa, – un hidroģeologs, Dr. geol. Oļģerts Aleksāns, –.

Galvenie dati par dabas liegumu „Laugas purvs”- Latvijas īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums, izveidots 1999. gadā reto un īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai. Nozīmīga vieta gan ligzdojošiem, gan caurceļojošiem putniem, bet te sastopami arī izcilas kvalitātes aizsargājami biotopi. Dabas lieguma platība: 755 ha, visa dabiskā Laugas purva kopējā platība - 1876 ha.

2001. - 2003. veikta izpēte EMERALD projektā, un 2004. liegums iekļauts *Natura 2000* teritoriju sarakstā ar kategoriju B, kas nozīmē, ka dēļ aizsargājamiem biotopiem.

2008. - 2009. apsekots *Natura 2000* monitoringa projektā, kura laikā konstatēts, ka teritorija praktiski 100% ir noklāta ar īpaši aizsargājamiem biotopiem.

Dabas liegums atrodas Limbažu novada Vidrižu pagastā un Krimuldas novada Lēdurgas pagastā. Teritoriju pārvalda AS “Latvijas valsts meži”. Limbažu novadā dabas liegumam piekļaujas SIA „Lauga” kūdras izstrādes lauki, kā arī pētnieciskā jaunsaimniecība „Gundegas”, kurā notiek lielaugļu dzērveņu audzēšana.

Dabas liegumā konstatēti *Neskarti augstie purvi 7110** *Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās 7120*, *Pārejas purvi un slīkšņas 7140*, *Purvaini meži 91D0**, *Boreālie meži 9010**, *Distrofī ezeri 3160*. Šajā projektā biotopu platības tiks precizētas, kartējot dabā.

No īpaši aizsargājamām sugām te konstatētas Putnu direktīvas putnu sugas : ligzdojošie putni - lietuvainis, kuitala, dzeltenais tārtiņš, purva tilbīte, caurceļojošie putni - zosis, pīles, dzērves, kā arī riesto rubeņi. Konstatētas arī Biotopu direktīvas II pielikuma sugas - augi, bezmugurkaulnieki, zīdītāji: divas augu sugas – ciņu mazmeldrs, sfagnu apaļlape,

bezmugurkaulnieku suga - raibgalvas purvuspāre, divas zīdītājdzīvnieku sugas – meža cauna, bebrs, ko Latvijā atļauts arī medīt.

LIFE REstore projektā ir paredzēti purvu atjaunošanas pasākumi, tādēļ hidrologs jau ir apsekojis dabas lieguma teritoriju. Lieguma teritorijā atrodas divi purva ezeriņi, pie kuriem ir grāvji. Grāvis pie Lodes ezera ir diezgan dabisks, minimāli ietekmēts. Apsekojuma maršrutā konstatēts viens grāvis, kas ietek Lodes ezerā tā dienvidrietumu stūrī. Grāvis daļēji aizaudzis, t.sk. ar sfagniem, liela ūdens plūsma vizuāli uz apsekojuma brīdi nav vērojama.

Apsekoti arī grāvji un dambji pie Višezera. Tur vērojams klasisks atjaunota purva ezera piemērs. Ierīkoti divi aizsprosti, viens atrodas uz iztekas no Višezera tā rietumu malā un otrs uz aizejošā dienvidu virzienā meliorācijas grāvja. Tur ierīkots arī vairākus desmitus metrus garš dambis starp izstrādāto kūdras lauku un ezeru. Neskatoties uz to, ka šī dambja platums ir tikai 2-3 m, tas stabili notur ezera līmeni. Šis ir kārtējais pierādījums tam, ka pats purva materiāls ir labākais izolators, lai ar to dambētu un regulētu ūdens līmeņus. Līmeņa starpība ezera pusē un aiz dambja ir vismaz 1,5 m. Projekta laikā vēl tiks pētīts, kā labāk pilnveidot dambjus, ja tas būs nepieciešams, jo pašlaik redzams, ka tie nav profesionāli būvēti un var nebūt ilgtspējīgi, un sabrukt, taču jau pašlaik redzams, ka uzbūvējot šos dambjus, ir izdarīts labs darbs dabas aizsardzības jomā, jo degradētajā purva malā ir sācies atjaunošanās process. Šai sanāksmē vēl nekādi lēmumi nav jāpieņem, vēl teritoriju pētīs eksperti un arī izteiks savu viedokli, balstoties uz saviem pētījumiem, mums vēl ir laiks, lai pieņemtu lēmumu, kur un kā nepieciešams veikt purva biotopu atjaunošanas darbus.

A.A.Š. papildina, ka putnu kolonijas ir atjaunojušās pēc dambju izbūves, jo, kad purvs nebija tik mitrs un grāvji bija pārejami, purvā saimniekoja plēsēji, kā lapsas, un izēda putnu ligzdas.

G.F. turpina prezentāciju, ka hidrologa ziņojumā minēts, ka pie Višezera konstatētas apmēram 10 izšautas bises patronas, salīdzinoši svaigas, izskatās, ka šautas šogad. Iespējams, tās ir malu mednieku darbības pēdas. Redzēta arī jauna odze.

G.F. jautā Valsts meža dienesta pārstāvei A. Strautniecei, vai pašlaik ir atļautas putnu medības pavasarī, jo kādreiz tāds bija atļauts, bet bija doma tās aizliegt.

A.Strautniece atbild, ka pavasarī putnu medības nav atļautas.

A.A.Š. saka, ka iespējams, patronas varētu būt palikušas pēc bebru medībām, jo vietējiem medniekiem esot līgums par bebru izšaušanu, jo beбри nodarot lielu postu.

Prezentācijas noslēgumā G.F. aktualizē jautājumus, kas vēl jānoskaidro plāna izstrādes laikā: jāizpēta un jānodod ieteikumi pašvaldību teritorijas plānojumiem, DL robežu precizēšana, purva dabiskās robežas, medības, medību kolektīvi, teritorijas noslodze – ogošana, kūdras lauku ietekme uz Natura 2000 teritoriju.

A.A.Š. izsaka viedokli, ka katrai valstij, kurā ir degradēti objekti, ir jābūt plānam, kurā degradētās teritorijas tiek nodotas lauksaimniecībai. Šai projektā piesaistīti daudzi augsti kvalificēti eksperti, viņi varētu izstrādāt šādas idejas.

G.F. paskaidro, ka dabas aizsardzības plāna eksperti pārsvarā ir biologi un viņi pētīs purvu, tieši dabas lieguma teritoriju, balstoties uz dabas aizsardzības prioritātēm.

K.P. skaidro, ka plānā būs jaunums, kāds līdz šim plānos nav bijis un kas skars ekonomikas jomu - lieguma un tā apkārtnes teritorijas tiks izvērtētas no ekosistēmu pakalpojuma viedokļa.

A.A.Š. uzskata, ka ir jāpēta cik lielu pienesumu SEG piesaistē dod dzērveņu audzēšana kūdras lauku platībās, arī cita veida lauksaimniecība, mežsaimniecība, utt.

A.A.Š. saka, ka agrāk- sen uz/pie vienas no purva salām esot dzīvojuši bruņurupuči. Vajadzētu izpētīt, vai bruņurupuči vēl ir sastopami Laugas purvā. Pastāsta, ka vārds „lauga” nozīmē akacis, Laugas purvs ir ļoti akačains, tādēļ senatnē purvs tā nosaukts.

G.F. jautā kā ar purva noslodzi no ogotāju viedokļa - vai purvs netiek pārmērīgi izbradāts.

A.A.Š. atbild, ka liela daļa ogotāju dod priekšroku salasīt lielaugļu dzērvenes saimniecībā „Gundegas” nevis brist pa purvu, tādēļ dabiskais purvs tiek atslogots no lielām masām.

Vidrižu pagasta iedzīvotāja jautā vai dabas liegumā vispār drīkst ogot un sēņot.

G.F. apstiprina, ka jebkurš iedzīvotājs drīkst to darīt.

A.A.Š. izsaka viedokli, ka nav pareiza pašreizējā valsts politika, ka purvs skaitās meža zeme, un tādēļ daudz ko nedrīkst darīt, ko purvā varētu. Vajag tikt no tā vaļā un purvus atdot zemniekiem, lai apsaimnieko. Aicina projekta ekspertus salīdzināt mūsdienu likumus ar Ulmaņa laika likumiem un iesniegt valdībā priekšlikumus likumu izmaiņām.

G.F. paskaidro, ka te tiek izstrādāt dabas aizsardzības plāns konkrētam dabas liegumam un plānot vai veikt tādas lielas izmaiņas valsts pašreizējā likumdošanā nav šo ekspertu kompetencē.

A.A.Š. iesaka izveidot purva taku, kas sāktos no Lēdurgas Dendroparka, no Melnsalas uz Višezeru, apskatītu Ķīšupi un tad iznāktu uz kultivētajiem dzērveņu laukiem, kur arī varētu notikt tematiskā ekskursija par dzērveņu audzēšanu un pārstrādi. Klātesošie principā šo ideju vērtē pozitīvi. **A.A.Š.** uzskata, ka tā būtu laba ekskursija skolēniem. Izceļas diskusija par purva laipām, jo LIFE REstore projektā nav paredzēts finansējums laipu izbūvei.

G.F. saka, ka šo ideju mēs ņemsim vērā, plāna izstrādes laikā izvērtēsim no dabas vērtību un drošības viedokļa, un ja iekļausim šādu maršrutu plānā, taku var būvēt arī vēlāk, ja atrod finansējumu.

G.F. jautā vai ir vēl kādi ieteikumi, vēršas pie SIA „Lauga” pārstāvjiem, vai viņiem ir kas sakāms.

Ludmila Siča, SIA „Lauga” direktora vietniece vēlas zināt, vai netiks likti šķēršļi kūdras izstrādei.

G.F. apstiprina, ka plāns tiek izstrādāts dabas lieguma teritorijai, nav domāts ierobežot līdzšinējo kūdras izstrādi, bet, protams, ka lieguma teritorijā kūdras izstrāde netiks atļauta. Robežas ir novilkas, nav plānots tās mainīt. Hidroloģiskais līmenis jau ir atjaunojies, lielas korekcijas tur, izskatās, ka nebūs vajadzīgas. Un, kā tas ir zināms jau no iepriekšējiem purvu atjaunošanas projektiem, pēc grāvju aizdambēšanas turpat līdzās var pastāvēt gan dabas liegums ar mitru purvu, gan kūdras izstrādes lauki, kam vajag sausumu, jo sfagni labi uzsūc un uztur mitrumu.

Krimuldas novada pārstāvji saka, ka pašlaik notiek Krimulda novada teritorijas plānojuma labojumi un ir pēdējā nedēļa, kad vēl var iekļaut kādas izmaiņas.

G.F. saka, ka pašlaik nekādi priekšlikumi vēl nav, jo izpēte ir tikko kā sākusies, jāgaida ekspertu ziņojumi un tad var izdarīt kādus secinājumus, bet principā, uzsākot šī plāna izstrādi nav doma par dabas lieguma paplašināšanu, ja nu vienīgi par robežu precizēšanu, ja tas kādā vietā būs nepieciešams.

Jautājumi vairāk neseko.

G.F. pateicas klātesošajiem par dalību sanāksmē, aicina interesentus uz purva biotopu apmeklējumu eksperta Oļģerta Aleksāna vadībā.

Sanāksme beidzas 12:30

Seko purva apskate dabā.

Dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes 1. uzraudzības grupas sanāksmes protokols

Notiek: Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā 14.10.2016.

Sanāksmes sākums: pkst.11:00

Sanāksmi vada: Gita Strode, Dabas aizsardzības pārvalde

Protokolē: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”, (pēc audioieraksta)

Piedalās:

Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs
Oļģerts Aleksāns, biedrība „Baltijas krasti”, eksperts
Sandra Romeiko Limbažu novada pašvaldība
Jānis Ļevšins, Limbažu pašvaldības Vidrižu pagasta pārvaldnieks
Laura Grīnberga, DAP, REstore projekts, biotopu eksperts
Gunta Krastiņa, A/S Latvijas valsts meži
Gita Strode, DAP, departamenta direktore
Ilze Strauta, DAP
Antra Strautniece, Valsts meža dienests
Dace Actiņa, Krimuldas novada dome, teritorijas plānotāja
Elīna Konstantinova, biedrība „Baltijas krasti”
Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”.

Gita Strode, (turpmāk G.S.) atklāj sanāksmi, informē par sanāksmes saturu, dod vārdu Gundegai Freimanei.

Gundega Freimane, (turpmāk -G.F.) aicina klātesošos stādīties priekšā, jo pirmo reizi ir sanākusi uzraudzības grupa uz kopīgu sanāksmi.

G.F. stāsta par paveikto dabas aizsardzības plāna izstrādē:

Īsumā par plāna izstrādes gaitu - maijā notika informatīvā sanāksme, pa vasaru eksperti veica teritorijas izpēti, pašlaik tiek nodotas atskaites, apkopoti pētījumi un gatavota plāna redakcija. Pēc grafika pirmā uzraudzības grupas sanāksme bija paredzēta novembrī, bet nolēmām to rīkot ātrāk, jo ir jau aktualizējušies daži jautājumi, kas būtu jāizrunā uzraudzības grupā.

Ir konstatētas nesakrītības dabas lieguma platībā - pēc Natura 2000 datu slāņa uzrādās 740 ha, bet DAP mājaslapā, un līdz ar to visos citos publiskajos dokumentos parādās 755 ha. Kad sāks darbu jaunais kartogrāfs, vēlreiz precizēsīm platības.

Purvu biotopu eksperte pēc biotopu kartēšanas dabā, ir konstatējusi izmaiņas līdzšinējā kartējumā. Dažās vietās ir uzlabojies purva ekoloģiskais stāvoklis, iespējams, to veicinājusi aizsprostu parādīšanās uz grāvjiem pie Višežera, kā rezultātā ievērojama daļa no degradēto purvu platības, kas iepriekš tika kartēta kā biotops Degradēti augstie purvi, koros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās, kods 7120, pašlaik var tikt klasificēta kā ES aizsargājamais biotops 7110* *Nesarti augstie purvi*. Dabas liegumā nav konstatēts biotops *Pārejas purvi un slīkšņa*, 7140.. Tas ir sastopams pie dabas lieguma robežas purva malā pirms Lodes ezera. Purva centrālajā daļā 14 ha platībā ir konstatēts līdz šim dabas liegumā neatzīmēts biotops *Rhynchosporion albae pioniersabiedrības uz mitras kūdras vai smiltīm* 7150. Ļoti bagātīga ir ciņu mazmeldra atradne praktiski visā dabas lieguma platībā, kā arī purvā ārpus lieguma. Ir konstatētas ierobežoti izmantojamās augu - staipekņu sugas ārpus dabas lieguma robežas tuvumā. Šovasar nav konstatēta MK not. Nr. 396 iekļautā īpaši aizsargājamā sūnu suga, kas minēta Natura 2000 datu bāzē – sfagnu apaļlape *Odontoschisma sphagni*, bet tomēr apstākļi ir piemēroti šīs sugas augšanai.

Meža biotopu kartējumā nav gaidāmas ievērojamas izmaiņas, bet attiecībā uz saldūdens biotopiem, būs jauns biotopa veids - upes. Pēc konsultācijām ar saldūdens biotopu ekspertiem Uvi Suško un Andri Urtānu, mūsu eksperte Rūta Sniedze – Kretalova veiks kartējumā izmaiņas un no Višežera iztekošā Viršupe tiks klasificēta kā atsevišķs biotops.

No zīdītājdzīvnieku eksperta ir ziņas, ka ir konstatētas četras aizsargājamo sīkspārņu sugas. Putnu eksperts šogad pirmo reizi dabas liegumā ir novērojis sešas jaunas aizsargājamās putnu sugas. Ir konstatētas Putnu Direktīvas I pielikuma sugas - baltais gārnis (medī), jūras ērglis (medī), purva piekūns (medī), ziemeļu gulbis (neligzdojošs pāris), upes zīriņš (ligzdoja 5 pāri), vakarlēpis (ligzdo). Ornitologs vēl pašlaik veic putnu rudens migrācijas novērojumus.

Kopumā vērtējot, purvs ir ļoti skaists, interesants, ar daudz lāmām un akačiem. Caur purvu tek upīte, tādi purvi Latvijā ir tikai kādi četri - pieci. Purva sirds, tēlaini runājot, ir Višezers, kuram arī nākotnē jānodrošina pašreizējais ūdens līmenis un nav pieļaujama ūdens aizplūšana no Višežera, ja gadījumā esošie aizsprosti neiztur ūdens spiedienu. Visi eksperti atzīmē, ka dabas lieguma robeža savulaik ir novilkta mākslīgi, un purvs kā vienota ekoloģiska sistēma turpinās ārpus lieguma, daži eksperti uzsver, ka ārpus lieguma dabas vērtības ir vēl izteiktākas nekā pašā liegumā.

Šajā sanāksmē mums jāizskata trīs pašreiz būtiskie jautājumi – 1) dabas lieguma robežzīmes (ozollapas), to daudzums, izvietojums, 2) konstatētās dabas vērtības ārpus dabas lieguma un iespējamā dabas lieguma paplašināšana pa purva dabisko robežu, 3) dambju būve pie Lodes ezera un Višežera. Sāksim ar jautājumu par dambju būvi, par to detalizēti stāstīs hidrologs Oļģerts Aleksāns.

Oļģerts Aleksāns (turpmāk O.A.) stāsta par Višežera un Lodes ezera hidroloģisko izpēti, tur esošajiem dambjiem, to tehnisko stāvokli un turpmākajiem darbiem:

Pie Višežera uzbūvētie dambji nav stabili, tie nav profesionāli būvēti, nav izmantoti atbilstoši materiāli, ja pārrauj kaut vienu no trim galvenajiem dambjiem, ezerā notiek ļoti strauja ūdens notece un atjaunot to ir daudz grūtāk un ilgāk nekā uzbūvēt kārtīgus aizsprostus.

Lodes ezers un Višezers ir katrs savā sateces baseinā, tādēļ nevar cerēt, ka uzbūvējot aizsprostus pie viena ezera, automātiski izlīdzināsies līmenis otrā - aizsprostu jābūvē abos ezeros. Sākumā likās, ka Lodes ezerā grāvji ir aizauguši, bet, sīkāk izpētot, konstatēts, ka iekāpjot grāvī, jūtama ūdens straume, tāvad grāvis joprojām funkcionē un susina mežu – arī Lodes ezera grāvi vajadzētu nosprostot. Tālāk O.A. stāsta par grāvju īpatnībām, dažādajiem augstumiem, par labākajām vietām dambju būvei, par piebraukšanas ceļiem.

G.S. jautā, kad paredzēta grāvju dambēšana.

G.F.: pēc plāna sabiedriskās apspriešanas, būs skaidrs, vai nav iebildumi pret plānotajiem darbiem, paralēli varēs sākt gatavot tehnisko projektu un grāvjus varētu aizsprostot nākošajā vasarā.

O.A. saka, ka, iespējams, varētu iztikt bez tehniskā projekta, ja paredzētās darbības ir sākotnējās vides atjaunošana.

Juris Pētersons (turpmāk J.P.) izsaka viedokli, ka ņemot vērā plānotās darbības un LR likumdošanu tā būtu nevis dambju būvniecība, bet zemes virsmas atjaunošana sākotnējā stāvoklī vai grāvju aizbēršanu, un tad, iespējams, šo darbību neklasificētu par būvniecību.

G.S. saka, ka līdz šim tā tomēr ir tikusi klasificēta kā būvniecība, kas, visticamāk būs jāsasakaņo pašvaldības būvvaldē, izejot tam paredzēto procedūru.

Ilze Strauta papildina, ka esot skaidrojums, ka visi darbi, kas notiekot dziļāk par 40 cm zem zemes virsmas līmeņa skaitās kā būvniecība.

J.P.: kad plāns jau būs tuvāk noslēgumam, mēs sāksim saskaņošanas procesu pašvaldībās, jo katrs no ezeriem atrodas savā pašvaldībā. Tad būs zināms, kādus saskaņojumus prasa pašvaldību būvvaldēs.

Dace Actiņa stāsta par saskaņošanas procesu – pastāv iespēja, ka saskaņošanas procesā būvvalde prasa topogrāfisko plānu., No Valmieras Reģionālās vides pārvaldes saņem tehniskos noteikumus, izstrādā projektu, nāk uz būvvaldi saskaņot.

G.S. piebilst, ka Valmieras RVP prasīs no Dabas aizsardzības pārvaldes saskaņojumu. Viegļāks process būs tad, ja uz to brīdi dabas aizsardzības plāns būs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā.

Diskusija par saskaņošanas procesu, par termiņiem, par Ķemeru piemēru, kur dambju būvniecība nebija paredzēta dabas aizsardzības plānā, tādēļ bija nepieciešams ietekmes uz Natura 2000 teritoriju izvērtējums.

J.P. jautā, cik ilgi ilgst plāna apstiprināšana ministrijā.

G.S. atbild, ka tas notiek ātri, pat dažu dienu laikā, ja viss ir kārtībā un nav nekādi protesti no pašvaldību vai vietējo iedzīvotāju puses. Iepriekš viss kārtīgi jāizrunā, ar visiem ieinteresētajiem jāaskaņo paredzētās darbības, lai pēc sabiedriskās apspriešanas nesāktos skaļi protesti, kas kavē plāna apstiprināšanu.

Notiek diskusija par iespējamiem šķēršļiem plāna saskaņošanā, par dabas lieguma robežošanu ar A.Špata dzērveņu laukiem, par savestajiem dzelzceļa gulšņiem, par to iespējamo kaitīgumu, jo tie, iespējams, joprojām ir piesūcināti ar kaitīgām vielām.

G.S. jautā vai nav veiktas ūdens analīzes, lai noteiktu gulšņu ķīmisko ietekmi uz apkārtējo vidi.

G.F. atbild, ka dabas liegumā gulšņi neatrodas, tie atrodas ārpus lieguma.

G.S. jautā par pašvaldību viedokli par plānā paredzētajām darbībām.

G.F. paskaidro, ka pašvaldības šodien pirmo reizi dzird par plāna mērķiem un paredzētajiem pasākumiem.

Jānis Ļevšins saka, ka vajadzētu sākumā visu sīki detaļās izstāstīt gan iedzīvotājiem, gan pašvaldību pārstāvjiem par paredzētajām darbībām, īpaši par iespējamo teritorijas paplašināšanu. Vajadzētu personiski informēt visus zemes īpašniekus.

Dace Actiņa piedāvā atsūtīt pašvaldībā pieejamos datus par blakus teritoriju zemju īpašniekiem, lai ar viņiem var personiski izrunāt jautājumu par iespējamo dabas lieguma paplašināšanu, ja plāna izstrādātāji varētu sagatavot karti DNG formā.

G.S. stāsta par pašlaik pieejamām kompensācijām, ja meža zeme atrodas dabas liegumā - tas ir 160 eiro par hektāru katru gadu, bez tam tiek samazināts zemes īpašuma nodoklis. Tas neattiecas uz purvu, bet tikai uz meža zemi, uz meža nogabaliem.

G.F. skaidro, ka vēl nekas nav konkrēti izlemts par priekšlikumu liegumu paplašināt. Pašlaik ir tikai apzinātas dabas vērtības ārpus dabas lieguma, jo purvs ir kā vienota ekosistēma, bet dabas liegumā ir iekļauta tikai centrālā daļa. Pēc pašreizējās likumdošanas kūdras izstrāde šeit nebūs iespējama, ja kāds arī gribētu to uzsākt, tādā gadījumā tiktu prasīts veikt ietekmes uz Natura 2000 teritorijas novērtējumu. Ir pilnīgi skaidrs, ka tas netiktu atļauts, jo kūdras izstrāde vienā purva daļā viennozīmīgi nelabvēlīgi ietekmētu Natura 2000 teritorijas dabas vērtības. Savukārt ir zemes īpašnieki, kuri paši ir izteikuši vēlēšanos, lai viņu meža zeme tiktu iekļauta dabas liegumā, jo uz purva salām tāpat nav atļauts izstrādāt mežu, bet nekāda kompensācija netiek maksāta. Ja šīs purva salas būtu dabas liegumā un klasificētas kā Natura 2000 teritorijas, zemes īpašniekiem būtu pieejama kompensācija par aprobežojumiem meža zemēs.

G.F. jautājums par robežzīmēm - ir sagatavota karte ar iespējamo robežzīmju izvietojumu, pašlaik robežzīmes paredzētas daudz vietās, mēs varētu iezīmēt prioritātes - kurās vietās zīmes vajadzētu izvietot noteikti, kurās tikai tad, ka ir pieejami lielāki finansu līdzekļi.

G.S. jautā vai robežzīmes ir paredzētas uzstādīt REstore projekta ietvaros.

G.F. saka, ka nav paredzēts.

Dace Actiņa paziņo, ka tikko ir apstiprināts Krimuldas novada jaunais teritorijas plānojums.

G.F. saka, ka pārskatīs jauno teritorijas plānojumu un veiks labojumus dabas aizsardzības plānā.

G.S. jautā, vai ir plānota purva taka, par kuru bija izteikti priekšlikumi informatīvajā sanāksmē. Piebilst, ka pie viena vajadzētu padomāt par stenda vietu reizē ar robežzīmēm.

G.F. atbild, ka ideja par visa purva šķērsošanu no Lēdurgas pagasta uz Špata kunga dzērveņu laukiem nav pārāk laba, jo purvā tomēr ir liela putnu bagātība un ornitologs iebilst par lielu cilvēku koncentrāciju purva centrālajā daļā un rajonā ap Višezeru. Bez tam, lai taka būtu droša, būtu jābūvē dēļu laipas, kas ir dārgs pasākums un pēc tam šīs laipas ir arī jāuztur. Jautā, kāds ir Latvijas Valsts Mežu viedoklis par taku būvi un uzturēšanu.

Gunta Krastiņa atbild, ka Valsts mežiem nav iebildumu, ja tiks paredzēta taka un ja kāds plāno to būvēt, bet Valsts meži noteikti neuzņemsies takas uzturēšanu.

Notiek diskusija par labāko takas novietojumu, lai tā nekoncentrētos ap putniem nozīmīgo Višezeru. Tiek ievilkti iespējamie maršruti no Lodes ezera, pa veco kara ceļu, ar izeju uz dzērveņu laukiem.

Klātesošie vienojas, ka konkrētu nākošās sanāksmes datumu pašlaik nenozīmēs.

G.S. slēdz sanāksmi.

Sanāksme beidzas 12:15

Protokolēja: Gundega Freimane

Dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes darba sanāksmes protokols

Notiek: Limbažu novada Vidrižu pagasta pētnieciskā jaunsaimniecībā „Gundegas” 25.10.2016.

Sanāksmes sākums: pkst.10:30

Protokolē: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”, (pēc audioieraksta)

Piedalās:

Dainis Rozītis, „Rozītes”

Ilze Freiberga, z/s „Censoņi”

Uldis Līkbārdis, „Akoti”

Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs

Andris Špats, pētnieciskā jaunsaimniecība „Gundegas”

Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”.

Andris Špats, (turpmāk A.Š.) stāsta par vēsturi - ka dažādas valsts iestādes savā laikā ir piekritušas, ka šeit tiek veidotas dzērveņu plantācijas, bet pagastā kaut kādi cilvēki uzskatīja, ka tas nav perspektīvi, ka jāļauj kūdras izstrāde tā vietā, lai audzētu dzērvenes, tādēļ ir radušies pārpratumi ar savulaik piešķirto zemi, ko tagad gribot izmantot kūdras izstrādātājs. Kad padomju laikos sākās kūdras izstrāde Laugas purvā, visās akās purva tuvumā esot pazudis ūdens. Pagastā vietējiem skaidroja, ka tas ir saistīts ar Inčukalnu. Vēlāk, kad, atradām ūdens sifonu, tika ielaists ūdens vienā sifonā, ūdens līmenis Bīriņos lielā rajonā akās un avotos atjaunojās.

Ja kūdras izstrādes lauki nāks tālāk un pazeminās gruntsūdeni, mums arī kļūs daudz grūtāk noturēt ūdens līmeni.

Es personīgi esmu atradis bruņurupuci, uz purva saliņām. Tas bija ap 70 - tajiem gadiem. Cik es zinu, tikai Daugavpilī ir atrasts bruņurupucis. Es gribētu uzsvērt, ka dabas liegums ir jāpastiprina. Nekādā gadījumā nekādu nosusināšanu. Mums ir svarīgi, lai saglabātu ūdens līmeni, kāds ir pašlaik un kāds ir ezera vēsturiskais līmenis, nekādā gadījumā nedrīkst pieļaut ūdens līmeņa pazemināšanu. Tad visā apkārtnē cilvēkiem radīsies lielas problēmas. Mums svarīgi ir zināt, kas te tiek plānots. It kā sākām labi, bija pirmā sanāksme, bet tad mums neko neziņo, mums svarīgi zināt, kas notiek, kas tiek plānots. Esmu izstudējis dabas lieguma „Palšu purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitu un rāda izprintētos protokolus, ka tur arī esot bijusi līdzīga situācija, kad kūdras izstrādātāji gribējuši turpināt kūdras izstrādi dabas lieguma teritorijā. Izsaka bažas, vai tagad Laugas purva dabas liegumā netiek plānota līdzīga situācija, jo savulaik kūdras izstrādes firmas īpašnieks esot publiski paziņojis, ka ūdens līmenis tiks nolaists Višezerā un lielās platībās ap Višezeru notikšot kūdras ieguve.

Gundega Freimane, (turpmāk -G.F.) parāda, ka protokolā rakstīts, ka dabas lieguma „Palšu purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes Uzraudzības grupas vadītāja ir bijusi Gundega Freimane, kad viņa vēl strādāja Dabas aizsardzības pārvaldē. Toreiz kūdras izstrādātāji vēl cerēja, ka viņi varēs turpināt izstrādāt kūdras dabas lieguma, Natura 2000 teritorijā, un bija ļoti liels spiediens visu plāna izstrādes laiku, tomēr neko viņi nepadarīja. Tagad jau ir skaidrs, ka kūdras izstrāde dabas liegumos un Natura 2000 teritorijās netiks atļauta, neviens kūdras izstrādātājs pat nepretendē uz to. Situācija ir mainījusies.

Notiek diskusija, pētot dažādas kartes un maršrutus, kurā vietā A.Š. ir redzējis purva bruņurupuci. A.Š. parāda, uz kuras purva saliņas ir bijuši bruņurupuci, saka, ka tas esot bijis apmēram 1978./79. gadā. Tur esot arī vecas blindāžas.

Ilze Freiberga saka, ka purvā ir ļoti daudz dažādi putni.

A.Š. rāda uz kartes, kur ir atjaunojušās dzērvju dejas pie Višezera, pēc ūdens līmeņa atjaunošanas. Pirms tam, kad Višezers bija nolaiests, krastā esot bijusi liela plaša kūdrājā, arī lapsas tur daudz staigājušas un traucējušas putniem.

Notiek diskusijas par ūdens meliorācijas sistēmām, par ūdens līmeni grāvjos, kas būtu jā saglabā turpmāk.

G.F. saka, ka plānā ir paredzēts noteikt normu, ka jā saglabā maksimāli augsts ūdens līmenis purvā un jā nodrošina iespējami augsts ūdens līmenis robežgrāvjos. Mēs nevaram pašreizējā situācijā plānot dambēt un pacelt ūdeni robežgrāvī, kas robežojas ar kūdras izstrādes laukiem, kaut arī pie šī kontūrgrāvja dabiskais purvs lieguma pusē tiek susināts un ir degradējies. Bet, ja šo grāvi aizdambētu, ūdens līmenis tiktu pacelts un tiktu traucēta turpmāka kūdras ieguve, un mēs tomēr nevaram to darīt. Jācer, ka pēc tam, kad kūdras izstrāde beigsies, šī teritorija tiks rekultivēta, un purva biotopi dabas liegumā atjaunosies. Citos grāvjos, kas nerobežojas ar kūdras izstrādes laukiem, plānā ir paredzēts noteikt maksimālo ūdens līmeni, vismaz ne zemāku par 30-40 cm no grāvja kantes.

A.Š. jautā, kādos datumos iedzīvotāji nedrīkstēsot iet purvā ogas lasīt. Par to uztraucoties vietējie iedzīvotāji.

G.F. atbild, ka nav plānots nekāds aizliegums iet purvā un lasīt ogas.

A.Š. jautā kā ar purva taku, ko agrāk esot plānojis Karols Treijs, kas nāktu no Dendroparka uz dzērveņu plantācijām. Rāda uz kartes un stāsta par šo maršrutu pāri purvam no Lēdurgas puses.

G.F. atbild, ka šī ideja pašlaik ir atlikta, jo pētījumos ir apstiprinājusies liela putnu bagātība, īpaši Višezera apkārtnē un no tā uz ziemeļiem, tādēļ ornitologs nepiekrīt, ka tiktu plānota plaši apmeklēta purva taka. Staigāt pa purvu brīvi var individuāli, bet mēs esam noraidoši pret ideju, ka tiek organizētas lielas cilvēku masas.

Uldis Likbārdis piekrīt, ka, lai neiet 50, bet tikai 3 pa dienu. Tad purvam nebūs kaitējums, nebūs iemītas lielas takas.

A.Š. stāsta par dažādiem variantiem, kur autobuss piebrauc, cilvēki iziet pa taku, un autobuss apbrauc apkārt un pēc ekskursijas atkal uzņem cilvēkus.

G.F. saka, ka tagad cilvēki reti brauc ekskursijās ar autobusiem, pārsvarā mazākās grupās ar privātajām mašīnām, tādēļ vislabākais variants ir , ka taka sākas un beidzas vienā vietā, respektīvi – iet pa apli.

Notiek diskusijas par labāko variantu, lai taka sāktos un beigtos vienā vietā, ejot pa apli.

Dalībnieki piekrīt, ka ekspertu ieteiktais variants ir labs, tomēr A.Š. brīdina, ka arī tur purvs ir bīstams, jo vietām purva upīte pazūd pazemē un taka strauji iegrimst.

G.F. stāsta, ka eksperti iesaka, ka šajā situācijā labs variants būtu tornis uz robežas starp dzērveņu plantāciju un dabas lieguma.

Klātesošie piekrīt, ka tornis būtu labs risinājums.

A.Š. stāsta, ka arī Amerikā torņi dzērveņu plantāciju malās ir populāri.

Notiek diskusijas par dēļu laipām purvos: laipas tomēr bojājas, izpūst, bieži jāremontē, lai nodrošinātu drošību apmeklētājiem. Laugas purvā nav plānotas dēļu laipas. Tiks norādīta vieta, rajons, virziens, pa kuru apmeklētāji var iet, savukārt pa pārējo purvu būs rekomendācija atturēties no liela cilvēku skaita apmeklējuma.

A.Š. interesējas par ūdens līmeni Višezera, kādu ir paredzēts uzturēt turpmāk. Pašlaik ir apmēram tāds ūdens līmenis, kāds bija pirms kara, varbūt nedaudz cm augstāks.

Juris Pētersons (turpmāk J.P.) stāsta par paredzētajiem darbiem, lai atjaunotu purva sākotnējo virsmu, par vietām, kur paredzēts dambēt grāvjus.

Notiek diskusijas par labākajām vietām, kur varētu dambēt grāvjus, par dažādiem dambju variantiem, par ūdens augstumu, kas nepieciešams dzērveņu plantācijām.

A.Š. stāsta un rāda kartē par grāvi, kas nepieciešams zivju nārsta ceļam, ko nedrīkst aiztaisīt ciet, jo tad pazudīs nārsta vieta. Tur speciāli ir paplašināts un iztīrīts grāvis uz manu pusi, lai zivis varētu nārstot. Višezerā ir ļoti daudz melnie asari, kuri nārsto šajā grāvī. Tāpat šeit ir dažādi pazemes ūdeņi, kas jāpārzina, lai neizdarītu lielas kļūdas, aizdambējot grāvjus.

A.Š. Nepiekrīt paredzētajām vietām, jo tas iznīcināšot viņa dzērveņu laukus, jo tikšot pazemināts ūdens līmenis tajā grāvī, kas ir viņa teritorijā un ir speciāli atregulēts, lai ūdens līmenis būtu piemērots dzērveņu audzēšanai. Robeža iet pa grāvja vidu un es nepiekrītīšu tādām variantam, kas man iznīcinās dzērveņu laukus. Pēc likuma jūs nedrīkstat iznīcināt zemnieku, nodarīt viņam kaitējumu, kas iznīcinātu dzērvenes. Ja jūs nolaidīsiet ūdeni pašreizējā grāvī, man izjuks visa sabalansētā ūdens sistēma, kas ir ilgstoši meklēta.

A.Š. rāda dambi, kuram jābūt ar avārijas noteci. Stāsta par dūņām, kas ir grāvju dibenos, kas traucē uzcelt stabilus dambjus, vairākas reizes jau dambji esot iznesti, nācies tos atjaunot. Pēc zemniecības likuma, zemnieks drīkst pacelt ūdens līmeni, ja tas vajadzīgs zemnieku saimniecības interesēs un nekaitējot apkārtnējiem.

Notiek diskusijas par labākajiem dambju risinājumiem.

J.P. uzsver, ka mēs gribam pasargāt dabas lieguma ezeru no bojāejas un ūdens nolaišanas, ja nu pēkšņi esošie dambji neiztur spiedienu un sabrūk. Tāpat mēs gribam, lai būtu pēctecība un garantija uzstādītajam Višezeras ūdens līmenim ilgstošā laika posmā, ja gadījumā zemnieku saimniecībai mainās īpašnieki un jaunajam īpašniekam dzērveņu audzēšana neinteresē.

A.Š. stāsta par pazemes drenāžu sistēmu un par ūdens režīmu, kas nepieciešams zemnieku saimniecībai.

Dalībnieki vienojas, ka A.Š. piedāvātais variants atbilst dabas aizsardzības interesēm pat labāk nekā plānotais, vienīgā problēma ir tā, ka dambji būtu jābūvē uz privātās zemes ārpus dabas lieguma. Dabas liegumā ir valsts zeme, kas atrodas A/S „Latvijas valsts meži” pārvaldībā.

A.Š. piedāvā būvēt dambjus uz viņa zemes, jo tā ir vispiemērotākā vieta.

Notiek diskusijas par labāko juridisko variantu. Dalībnieki vienojas, ka jārisina juridiskās nianšes, lai dambjus varētu atjaunot uz privātās zemes, lai tie būtu vienlīdz lietderīgi gan dabas lieguma dabas vērtībām, gan zemnieku saimniecības dzērveņu plantācijas vajadzībām.

A.Š. izsaka neapmierinātību, ka vietējie iedzīvotāji netika aicināti uz saskaņošanas sanāksmi, kas notika 14. oktobrī.

G.F. stāsta par Uzraudzības grupas dibināšanu, ko dara Dabas aizsardzības pārvalde pēc Informatīvās sanāksmes, citē Ministru kabineta noteikumu Nr.686 punktu, ka uzraudzības grupā var iekļaut zemes īpašnieku pārstāvi, ja to zeme atrodas dabas liegumā un 2 nedēļu laikā ir uzrakstīts iesniegums Dabas aizsardzības pārvaldei ar lūgumu iekļaut uzraudzības grupā. Tas tika stāstīts Informatīvajā sanāksmē, bet, tā kā tur bija daudz jauna informācija, iespējams, ka viss teiktais netika piefiksēts un kaut kas ir paslīdējis garām, radot pārpratumus. Bez tam dabas liegumā nav privāto īpašnieku zemes, visa zeme pieder valstij. Tomēr Uzraudzības grupas sanāksmes ir atklātas un tajās var piedalīties jebkurš interesents, pat ja viņš nav iekļauts Uzraudzības grupā. Jebkurā gadījumā saskaņošanas process tiks veikts ar Špata kungu individuāli, jo mums nav tāda nolūka kaitēt zemnieku saimniecībai.

A.Š. stāsta par ūdens līmeni, kurš ir mainīgs - ir pavasara un vasaras līmenis. Svarīgi, lai tiktu atjaunots un saglabāts Latvijas laika un padomju laika līmenis, kas bija pirms Višezeras nolaišanas.

Dalībnieki vienojas, ka jāveic pārrunas ar projekta hidrologu un Špata kungu.

G.F. atbild uz jautājumiem, kas bija izteikti Špata kunga sūdzībā, pastāsta par kartēm no Limbažu novada teritorijas plānojuma, par ko bija pretenzijas sūdzībā. Atbild uz jautājumu par pieskalotajiem grāvjiem Bīriņu pusē - ka tam nav nekāda sakara ar dabas liegumu, jo tie atrodas ārpusē un vēl starpā ir kūdras izstrādes lauki. Pastāsta par Purva bruņurupuča sugas aizsardzības plānu Latvijā, kas ir izstrādāts. Lai gan neviens eksperts šogad nav konstatējis purva bruņurupuča klātbūtni Laugas purvā, Špata kunga komentāri par purva bruņurupuci tiks ņemti vērā. Plānotie pasākumi nekādā mērā neapdraud purva bruņurupuča potenciālo dzīvesvietu, jo ir paredzēts saglabāt pašreizējo hidroloģisko režīmu, nodrošinot neiejaukšanos purva biotopu attīstībā.

Notiek diskusijas par labāko tehnisko risinājumu dambjiem, lai tie būtu ilgmūžīgi un nebūtu nepieciešams finansējums dambju uzturēšanai, jo pēc projekta beigām būs grūti kaut kur citur dabūt finansējumu šādam mērķim.

Uldis Līkbārdis saka, ka pēc kādiem 5 gadiem kūdras dambis apaug ar sūniņu un vispār neatšķiras no apkārtnes.

A.Š. saka, ka pie paša ezera var taisīt maksimālo līmeni, lai ezeram ir labi, bet aiz dambja grāvī arī jābūt ūdenim, tikai zemākam, bet tādā līmenī, lai dzērveņu laukiem tiktu pietiekoši ūdens. Aiz dambja grāvis nevar būt pilnīgi sauss.

G.F. piekrīt, ka konkrētajā vietā purva biotopiem tas nāktu tikai par labu, ja grāvī būtu saglabāts kaut neliels ūdens līmenis, jo tiktu kaut daļēji samazināta susināšanas ietekme.

G.F. saka, ka vēl nekas nav izlemts par dambju būvniecību, pašlaik ir tikai pirmie risinājumi, pašiem projekta cilvēkiem bija jātiek skaidrībā, kas ir kas. Bez saskaņošanas ar Špata kungu kā robežojošo zemju īpašnieku nekādi apsaimniekošanas darbi tāpat nevarēs notikt, tāpēc mums ir jāmeklē kopīgs risinājums, kas apmierina visas iesaistītās puses. Dabas aizsardzības plānā ir jāuzstāda virsmērķis – kādam jābūt ilgtermiņa mērķim – proti, Višezerā ir jānodrošina, ka saglabājas vēsturiskais un pašreizējais ūdens līmenis. Pasākumu sadaļā ir jāparedz risinājumu varianti, bet tie nav jāizstrādā līdz detaļām. Pēc plāna pabeigšanas tiks izstrādāts tehniskais projekts, tad jau ir konkrēti jāiezīmē precīzas vietas un būvniecības detaļas, kā un kur tiks būvēti dambji. Tagad ir skaidrs, kādas problēmas jārisina - jādombā, kā juridiski pareizi noformēt dambju būvniecību uz privātās zemes, ārpus dabas lieguma, ja ir konkrēta situācija, kad dambji ir vitāli nepieciešami dabas vērtību saglabāšanai, bet nav iespējams tos būvēt pašā dabas lieguma teritorijā uz valsts zemes. Jāizpēta arī, kādi ir finansiālie risinājumi, lai būtu garantija, ka dambju būve tiks klasificēta kā attaisnotās izmaksas no LIFE projektu viedokļa. Tas jau būs LIFE projekta vadītāja kompetencē.

Dalībnieki vienojas, ka turpmāk tiks iesaistīts projekta hidrologs un tiks kopīgi strādāts pie labākā iespējamā varianta grāvju dambēšanā, lai saglabātu Višezeras ūdens līmeni, un šis risinājums būtu pieņemams visām ieinteresētajām pusēm.

Sanāksme beidzas 12:15

Dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes darba sanāksmes protokols

Notiek: Limbažu novada Vidrižu pagasta pētnieciskā jaunsaimniecībā „Gundegas” 07.12.2016.

Sanāksmes sākums: pkst.10:30

Protokolē: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”, (pēc audioieraksta)

Piedalās:

Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs;
Māra Pakalne, biedrība „Baltijas krasti”, projekta eksperte;
Andris Špats, pētnieciskā jaunsaimniecība „Gundegas”;
Olģerts Aleksāns, biedrība „Baltijas krasti”, projekta hidroģeologs;
Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”.

Andris Špats, (turpmāk A.Š.) stāsta par vēsturi - ka 1997. sācis dokumentu kārtošanu un iesniedzi projekta pieteikumus par ūdens līmeņa atjaunošanu dažādās vides institūcijās. Jau vairākus gadus pirms tam ir notikuši Laugas purva ūdens līmeņa mērījumi un pētījumi, arī ar amerikāņu palīdzību. Rāda dažādas vēsturiskas kartes un dokumentus par meliorācijas sistēmām Laugas purvā. Arī Ļeņingradas projektēšanas institūta projekts.

Māra Pakalne (turpmāk M.P.) jautā par gadiem un ūdens līmeni.

A.Š. rāda vienā no veco projektu kartēm, ka vēsturiskais augstākais ūdens līmenis Višezerā redzams 58,58, tad, kad projektēja. Tajā pašā gadā citā kartē redzamais ezera augstuma līmenis 58,3. Sākumā meliorācijas projektā nebija paredzēts meliorācijas sistēmu savienot ar Višezeru divās vietās. Tur bija jābūt apmēram 20 m buferjoslai. Nevajadzēja aiztikt ezeru. Grāvim bija jāpiet apkārt. Bija paredzēts, ka no Višežera būs tikai viens novadgrāvis. Pēc tam ir notikušas izmaiņas projektā un līdz ezeram tomēr izrakti vairāki novadgrāvji. Tas bija laikam 1958.gadā. Tas radikāli izmainījis situāciju. Visa šī teritorija ir terasveidīga un augstuma mērījumi rāda, ka katrā lauka malā ir dažādi augstumi. Tagad Višežera līmenis vasarā nokrīt līdz 58,2, ļoti lielā sausumā ir bijis 58,1.

Dalībnieki pēta kartes un diskutē par kartēm un ezera līmeni.

A.Š. stāsta par akaci, kas agrāk bijis kā ezers, bet aizaudzis, kad ūdens līmenis nolaists un ezers strauji nosēdies. Pirms grāvju izrakšanas purvs bijis klajš, izņemot purva saliņas vidū. Tur ir bunkuri, tur kara laikā cilvēki slēpušies. Tur arī redzēju bruņurupučus senāk.

Gundega Freimane, (turpmāk -G.F.) precizē par šodienas tikšanās mērķi. Mums būtu jāsaprot plānotie darbi, dambju vietas, jāsaprot kādi ūdens līmeņa augstumi būtu visoptimālākie, lai būtu labi gan dabas aizsardzībai, gan dzērveņu audzēšanai. Tas, kas ir izdarīts – ka ir ierīkoti dambji un atjaunots Višežera ūdens līmenis, ir ļoti laba lieta no dabas aizsardzības viedokļa, jo ir atjaunota dabiskā ekosistēma gan ezerā, gan arī purva biotopi ir jau daudzviet atjaunojušies, bet mums jānodrošina, ka šie dambji turpina funkcionēt ilgtermiņā un netiek izskaloti. Tas, ka teritorijas reljefa dēļ dzērveņu audzēšanai nepieciešamo līmeni var nodrošināt atjaunojot dambjus tikai jau esošo dambju vietās, vai zemāk par esošajiem, nekaitē mūsu interesēm, jo no dabas aizsardzības viedokļa – jo tālāk uz perifēriju tiek nodrošināts lielāks slapjums, jo labāk purvam. Tā kā dambju vietas sanāk ārpus dabas lieguma, uz privātās zemes, tad atliek sakārtot juridiskās nianšes - kā noslēgt līgumu par dambju pārņemšanu un uzturēšanu.

A.Š. Esmu novērojis ezera līmeni sākot no 1986. gada. Pavasarī, kad kūst, sagāžas ūdens, pavasara augstums ir apmēram 58,5, vasarā nokrīt līdz 58,2. Normāls vasaras līmenis ir 58,2 – 58,3, ja ir liels sausums divus mēnešus, var būt 58,1. Ja ir maksimāli lieti kādus 2 mēnešus, tad ir gadījies, ka līmenis ir uzkāpis līdz 58,68. Tad sākas plūdi, ūdens gāžas pāri malām un izskalo laukus. Daļa no ūdens tek prom pa Viršupīti, bet tur ūdens notece ir vāja,

jo upīte ir vietām aizaugusi. Kad ezera līmenis bija nolaists, ūdens tecēja pretējā virzienā - nevis iztecēja no ezera, bet plūda iekšā. Varbūt tāpēc Viršupīte nespēj nolaist lieko ūdeni, ja ir lieli lieti vai pavasarī pēc sniegiem.

Oļģerts Aleksāns (turpmāk O.A.) Vai ir kādi dziļuma mērījumi Višezeram?

A.Š. Tikai tādi, ko paši mērījām – 5 līdz 6 m ezera centrā, spraužot iekšā ar kārti. Kad Višezerā bija nolaists ūdens līmenis, tur krastā parādījās milzīgas plaisas, kurās varēja arī iekrist. Kad sākām celt līmeni, darījām to ļoti pakāpeniski, vairāku gadu garumā, vērojot, kāda ir ietekme, tagad ir sasniegts optimālais līmenis.

Lielie dambji ir izspiesti vairākas reizes, jo grāvjos vietām vispār nav dibena, tur ir tikai dūņas. Ja iedur koku, vietām tur pilnīgi iziet cauri kā bezdibenī. Katru gadu kādā vietā dambji ir jāatjauno, jo dambji grimst iekšā vai tos izskalo pa malām, gar saknēm. Esot arī nogrimis ekskavators kūdras izstrādātājiem vietā, kur pēkšņi pazudis dibens. Arī padomju laikos vismaz divas reizes esot traktori nogrimuši purvā.. Ezers ir peldošais, bez dibena. Ūdens novadīšanas struktūra ir dīvaina, tur iet prom ūdens arī pa pazemi. Grāvjos apakšā ir dūņas, slīdošas

A.Š. stāsta, ka ezera līmenis tika pacelts uz Zemniecības likuma pamata, kad būvvalde iedeva atļauju, ka zemniekam ir tiesības iestādīt tādu ūdens līmeni, kāds ir nepieciešams, lai varētu ražot, ar noteikumu, ka nekaitē apkārtējiem. Kūdras racējiem notece aiziet uz otru pusi, mūsu grāvji ir nesaistīti. Dzērveņu lauki ir pieskaņoti Višezeras ūdens līmenim. Dzērvenēm būtu problēmas, ja ezera ūdens līmenis nokristos zem 58,2. Ja ir ļoti sausa vasara, dažreiz nepieciešams izmantot pārteci no Višezeras, nolaižot ūdeni, lai nedaudz samitrinātu dzērveņu laukus, kas uz visu ezera laukuma sastāda apmēram 2 līdz 3 cm. Tas nav nekas, ja ezera līmeņa dabiskās svārstības sezonā ir līdz 30 cm. Jebkurā gadījumā ezera līmenis nenokrīt zem 58,2 augstuma, kas kartēs parādās kā dabiskais ezera augstums vasaras periodā. Maksimālajam augstumam nevajadzētu būt lielākam par 58,5, ja ir augstāks, tad ir jābūt avārijas notecei. Tādēļ ir dambju vietas, kur jāparedz avārijas notece plūdu gadījumā, jo ja ūdens ir uzkāpis virs 58,68, tas sāk gāzties pāri ezera malām citās vietās un kā milzīga nevaldāma straume izskalo laukus. Tas izskatās briesmīgi, kad ūdens gāžas pāri milzīgā straumē.

Notiek diskusijas par dambju būves īpatnībām un stiprību.

O.A. jautā vai grāvju dibenos masa nav tāds želejveidīga, vai tas nav sapropelis.

A.Š. atbild, ka jā, varētu būt sapropelis.

M.P. saka, ka tas ir viens no faktoriem, kas norāda, ka Višezers varētu būt relikts ezers un purvs izveidojies, aizaugot ezeram.

A.Š. Līmeņa noturēšanas sistēma balstās uz trim pārtecēm. Rāda kartē dambjus un vietas. Pazemināt nevar, dzērveņu lauki ir izveidoti tā, lai būtu kādus 25 cm zem ezera līmeņa, tik augstu ir jāuztur ūdens līmenis, lai ražotu.

G.F. Mūsu interesēs nav pazemināt, mēs vēlamies paaugstināt ūdens līmeni, cik tas iespējams, lai purvs atjaunojas.

A.Š. stāsta par tūrisma iecerēm, ka ir doma nākotnē pie ezera izveidot dažas vasaras mājiņas atpūtniekiem.

A.Š. saka, ka pavasarī pārlietu ilgs ūdens arī ir bīstami, notece ir vajadzīga. Arī vasarā, ja ir lieli lieti, lai glābtos no plūdiem, vismaz divām avārijas notecēm ir jābūt. Lielu nokrišņu gadījumā, lai ūdens negāžas stihiski, ja nevar glābties, nolaiž ūdeni pa novadgrāvi.

O.A. rāda planšetē dambju fotogrāfijas, notiek diskusijas par tiem.

G.F. jautā, kas tā par koka būdu pie ezera.

A.Š. – vietējie mednieki, uz zosu medībām, bet visa tā būve ir jau papuvusi.

O.A. jautā par kartē redzamo mākslīgo dīķi – kādiem mērķiem tas izveidots.

A.Š. saka, ka tas ir ugunsdzēsēju dīķis, kas domāts, ja sākas kūdras degšana. Tas izveidots jau uzsākot kūdras ieguvu. Viens gals ir lēzens. Esot bijis, kad aizdegusies kūdra mašīnā,

vedot ārā no laukiem, tad smagā mašīna atmuguriski braukusi dīķī, lai nodzēstu uguni, bet iegrimusi. No skursteņa traktoram var sākties kūdras degšana kravas kastē.

Juris Pētersons (turpmāk J.P.) saka, ka pasūtīs topogrāfiju un tad konsultēsies ar Būvvaldi, kā noformēt visu tālāko projektu. Ir vairāki varianti, kā tas atrisināsies, pašlaik nevar pateikt, bet būs cilvēks, kas ar to nodarbosies un veiks visus saskaņojumus gan ar Jums, gan ar būvvaldi, gan ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

G.F. jautā, kas ir īpašnieks dzērveņu laukiem.

A.Š.: īpašnieks esmu es, zeme ir man privātipašumā, esmu izpircis, bet, lai nodarbotos ar zemniecību, zeme ir iznomāta ilgtermiņā zemnieku saimniecībai „Gundegas”. Ar dambju pārņemšanu nevajadzētu būt problēmām. Kad izpirku šo zemi, man no valsts pret parakstu tika nodota visa esošā meliorācijas sistēma. Esmu par to atbildīgs. Līdzīgi var darīt ar šo dambju sistēmu. Varbūt var rakstīt, ka tie ir esošās meliorācijas sistēmas papildinājums. Jāieraksta parametri, kāds ir maksimālais, kāds minimālais līmenis, un mēs tos noturam.

G.F. Tātad mēs varam rezumēt, ka dabas aizsardzības plānā jābūt noteiktiem max. un min. augstumam, apmēram 58,5 līdz 58,3, kas vēl var tikt precizēti, un jābūt pieminētam, ka nepieciešama pārplūdes jeb avārijas notece. Sistēmai jābūt tādai, lai varētu notikt ūdens līmeņa stabilizēšana.

O.A saka, ka ezeram ūdens līmeņa regulācija 20-30 cm robežās ir pilnīgi normāli, tas atbilst dabiskām svārstībām. Stāsta par piemēriem citās vietās.

G.F. jautā, kad sākās dambju atjaunošana un cik kopā ir dambji, lai varētu saprast, kopš kura laika ir sākusi atjaunoties purva dabiskā ekosistēma.

A.Š. stāsta, ka 1997. gadā tika uzsākta sarakste un saskaņošana, iesniegts projekts pirmo reizi, ap 2000. gadu sākušies atjaunošanas darbi. 2004. gadā tika pabeigta dambju ierīkošana, tika sasniegts optimālais līmenis, kopā ir 5 dambji, viens kā dubultais.

O.A. pārjautā par plūstošo grāvju pamatu. Stāsta, ka esot situācijas purvā, kad veicot urbumu, urbis urbjas tukšumā. Zem bieza kūdras slāņa ir tukšums.

Notiek diskusijas par uzmērīšanas un projektēšanas darbiem.

O.A. Tehniskās lietas vēl būs jāsaskaņo.

J.P. Tad turpmāk ar projektētājiem būs jāsaskaņo detaļas.

Sanāksme beidzas 12:00

Protokolēja: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes 2. uzraudzības grupas sanāksmes protokols

Notiek: Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā 20.01.2017.

Sanāksmes sākums: pkst.11:00

Sanāksmi vada: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Piedalās:

Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs

Kaspars Pabērzs, DAP, REstore projekts, vadītājs

Gunta Krastiņa, AS LVM Rietumvidzemes MS

Dace Actiņa, Krimuldas novada dome, teritorijas plānotāja

Ilze Strauta, DAP RA, DA daļas vadītāja

Īrisa Rodiņa, VVD Valmieras RVP atļauju daļas vecākā eksperte

Mārtiņš Blaus, DAP, valsts vides inspektors

Jānis Ļevšins, Limbažu novada pašvaldības Vidrižu pagasta pārvaldnieks

Sandra Romeiko, Limbažu novada pašvaldības teritorijas plānotāja

Antra Strautniece, Valsts meža dienests

Laura Grīnberga, DAP, REstore projekts, biotopu eksperts

Māra Pakalne, biedrība „Baltijas krasti”, mitrāju eksperte

Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Darba kārtība

I Ziņo: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”:

1. Dabas aizsardzības plāna izstrādes gaita un laika grafiks.
2. Teritorijas dabas vērtības.
3. Teritorijas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi.
4. Svarīgākie apsaimniekošanas pasākumi.
5. Ieteiktās dabas lieguma robežu izmaiņas.

II Citi aktuāli jautājumi saistībā ar plāna izstrādi.

III Diskusijas.

Gundega Freimane, (turpmāk -G.F.) atklāj sanāksmi, informē par sanāksmes saturu, iepazīstina ar darba kārtību, lūdz dalībniekus iepazīstināt ar sevi. Iepazīstina ar plāna konceptu. Platība ir precizēta - tā ir 740 ha, nevis 755 ha kā minēts DAP mājaslapā. Starpība nav liela, vienīgā nelaime, ka tāds neprecīzs skaitlis aiziet tālāk citos dokumentos.

Informācija par kartēm - MK noteikumos kā pirmā ir prasīta karte ar īpašumu formu, bet tā kā DL „Laugas purvs” ir tikai viena īpašumu forma un viens zemes īpašums, ko apsaimnieko AS LVM, tad mēs izlēmām šo karti papildināt ar citu informāciju - pievienojām mežaudžu plānu, vēl norādījām uz lieguma kaimiņiem – kūdras laukiem un dzērveņu audzēšanas laukiem, kā arī uzlikām vietvārdus, lai šai kartē būtu pilna informācija par dabas liegumu un tā apkārtni. Nākošā ir dabas vērtību karte. Visas dabas vērtības - gan biotopus, gan sugas salikām uz vienas kartes, un izskatās ļoti uzskatāmi - nemaz nav par daudz. Biotopi ir labi pārskatāmi, augu sugas ir maz, lielākā atradne – ciņu mazmeldrs attēlots ar svītrojumu, putni ar aplīšiem dažādās krāsās, bet bezmugurkaulnieki ar rombiņiem - tā kā viss ir labi pārredzams. Par upi – plānā pirmo reizi šis biotops ir izcelts kā atsevišķs biotops, līdz šim tāds biotops šai liegumā nebija minēts. Ūdeņu eksperte Rūta Sniedze-Kretalova konsultējās ar vadošajiem saldūdens ekspertiem Andri Urtānu, Uvi Suško un citiem, un visi eksperti atzina, ka kartējot ir jānorāda biotops 3260 Upju

straujteses un dabīgi upju posmi, 2 variants. Papildus tam, šis biotops ir atzīmēts ne tikai sākot no izteces no Višežera, bet arī tā upes daļa, kas tek pa purvu, sākot jau no Niserdzelvēm un ietek Višezerā. Lai arī vietām purvā upe pazūd zem kūdras, un it kā pārtrūkst, tomēr pēc maza attāluma upe atkal iznāk virspusē un turpina savu plūsmu, arī ortofoto ir labi saskatāma upes gultne purvā. Arī citu nozaru eksperti, kas šogad apsekoja purvu, uzskata, ka tā viennozīmīgi ir traktējama kā purva upe. Cik saprotu, mums vēl būs konsultācijas ar DAP ekspertiem, kuriem ir iebildumi pret šādu biotopu traktējumu, bet mūsu eksperte Rūta Sniedze- Kretalova ir pilna apņēmības aizstāvēt savu viedokli, kas turklāt ir saskaņots ar citiem, vadošajiem Latvijas saldūdens ekspertiem.

Eksperti ir uzkartējuši arī aizsargājamus biotopus ārpus dabas lieguma, kas ietilpst Laugas purva ekosistēmā, un mums plānā ir izteikts priekšlikums par dabas lieguma robežu paplašināšanu. Kopējā platība, ko aizņem īpaši aizsargājami Eiropas biotopi ir 99,61%, tas nemaz nav tik bieži, kad praktiski visa dabas lieguma teritorija atbilst īpaši aizsargājamiem biotopiem.

G.F. stāsta par biotopu platībā un procentuālo sadalījumu. Nākošā ir pārskata karte par biotopu izmaiņām salīdzinot ar iepriekšējiem pētījumiem. Mums plānā ir tabula, kurā ir paskaidrots, par cik ha kurš biotops ir izmainījies, un norādīti iemesli, kas radījuši izmaiņas. Kopumā situācija ir uzlabojusies, jo degradēto purvu platība ir samazinājusies, pateicoties uzceltajiem dambjiem, kas ir pacēlušī Višežera ūdens līmeni un ir atjaunojies arī purvs. Par sugām: kopā mums ir 12 Biotopu Direktīvas sugas, kas varbūt nav daudz, bet purva biotopi parasti nav bagāti ar augu sugām. Toties putnu sugas mums ir liela bagātība - 21 aizsargājama suga, šoreiz pirmo reizi konstatētas 4 sugas. Teritorija viennozīmīgi ir ļoti vērtīga tieši dēļ putnu sugu daudzuma.

Stāsta par galvenajām ietekmēm uz dabas vērtībām - meliorācijas grāvju tīklu, kas ir radījis purva nosusināšanos, kā arī ir ticis pazemināts Višežera ūdens līmenis par 1,3 – 1,5 m. Sākot no 2000. gada ir sākusies dambju būvniecība, kas pabeigta ap 2004. gadu. Dambji tomēr nav pārāk izturīgi, regulāri tur notiekot pārrāvumi un noplūdes. Mums šai laikā ir bijušas divas tikšanās ar Špata kungu, par dambju sistēmu un turpmākajiem plāniem. Ja sākumā mēs gribējām jaunus dambjus būvēt dabas lieguma iekšpusē, tad tikšanās laikā šī doma tika kategoriski noraidīta no Špata kunga, jo viņam ir nepieciešams, lai viens no grāvjiem būtu pilns ar ūdeni, bet, ja mēs aizdambētu grāvjus dabas liegumā, tad šai grāvī ūdens līmenis samazinātos un tas traucētu viņa interesēm dzērveņu audzēšanā.

Stāsta par ilgtermiņa un īstermiņa mērķiem un galvenajiem pasākumiem. Viens no pasākumiem - neiejaukšanās purva dabiskajā attīstībā, kas attiecas uz lielāko purva daļu. Galvenais biotopu atjaunošanas pasākums ir dambju būve uz meliorācijas grāvjiem, kas atrodas Višežera apkārtnē. Te var runāt par diviem pasākumiem – viens – uz grāvja, kas robežojas ar kūdras izstrādes laukiem, tik būvēti dambji no jauna, savukārt otrs - Špata kunga uzbūvētie dambji tiek uzlaboti vai, pareizāk aizstāti ar jauniem, profesionāliem dambjiem.

Dace Actiņa: Iepriekšējā sanāksmē bija runa, ka tiks dambēts grāvis pie Lodes ezera. Vai tas vairs nav paredzēts?

G.F. Šis pasākums beigās tika atcelts, kad visi eksperti sanāca kopā un izsprieda par vietām, kur vajadzētu veikt biotopu atjaunošanu. Vietā pie Lodes ezera, grāvis jau ir apvilcis ar sfagniem, ūdens plūsma praktiski nenotiek. Lielākie iebildumi bija no ūdeņu ekspertes, kas uzskata, ka nekādā gadījumā nedrīkst ietekmēt Lodes ezeru, kas līdz šim ir saglabājies neskarts un neietekmēts, un arī citi eksperti uzskatīja, ka nekāda liela ieguvuma no šī pasākuma nebūs.

Ilze Strauta - kur tieši paredzēts pasākums Cita cirte.

G.F. rāda kartē grāvi, kur paredzēta Cita cirte. Tā tiek veikta, lai samazinātu ūdens transpirāciju no purva, arī tādēļ, ka paceļot ūdens līmeni, koki tāpat parasti nokalst.

Kaspars Pabērzs (turpmāk K.P.) iesaka precizēt par esošajiem dambjiem - pasākuma aprakstā nav labs teksts - vajadzētu rakstīt, ka „veidot jaunus vai aizvietot esošos”, nevis, ka „atjaunot esošos”, jo LIFE projekts neveiks darbības, lai legalizētu nesaskaņoti uzceltus dambjus. Cita lieta, ka esošie tiek likvidēti, un tiek uzbūvēti likumīgi saskaņoti dambji.

G.F. piekrīt ieteiktajam teksta precizējumam.

K.P. iesaka precīzi ar koordinātām norādīt, kuri dambji jāatjauno.

Diskusija par terminiem, koordinātēm. Vienojas, ka plānā norāda koordinātas esošajiem dambjiem, nevis jaunajiem, jo iespējams, ka jaunie dambji tiks būvēti nedaudz zemāk zem esošajiem aizsprostiem, jo, iespējams, ka sākumā tiks izveidoti jaunie aizsprosti, ko vieglāk izdarīt, kad ir zems ūdens līmenis, ko nodrošina esošie aizsprosti, un tikai pēc tam tiek nojaukti vecie, pagaidu aizsprosti.

Diskusija par nosacījumiem, uz kādiem jaunie dambji tiks nodoti Z/S „Gundegas”, vai nākotnē jaunajiem dambjiem tiks nodrošināta atbilstoša uzturēšana.

G.F. skaidro, ka Z/S „Gundegas” šāds ūdens līmenis ir nepieciešams, viņi nebūs ieinteresēti nojaukt jaunus dambjus, jo tad dzērveņu laukiem nebūs piemērots ūdens režīms.

G.F. stāsta par dubultgrāvi, kas iet gar kūdras laukiem. Vienu no grāvjiem – to, kas atrodas liegumā, paredzēts aizdambēt, kamēr otrs, lielākais, paliek kā funkcionējošs un novada ūdeni kūdras izstrādes vajadzībām. Vēl jāveic pārrunas ar SIA „Lauga” darbiniekiem, izskaidrojot viņiem, kāda ir situācija, ka kūdras izstrādes laukiem nepieciešamais kontūrgrāvis netiek iespaidots.

G.F. stāsta par purva taku - maršruts iezīmēts pēc uzraudzības grupas uzstādījuma, ka dabas liegumā būtu nepieciešama dabas taka. Lai gan eksperti uzskata, ka liegums ir pārāk mazs un tajā ir liela putnu sugu bagātība, un tādēļ taka nebūtu vajadzīga. Arī tūrisma firma „Purva bridēji” ved tūristus apmēram pa šādu maršrutu. Eksperti iebilst, ka taka tiktu veidota Višezera tuvumā, tādēļ, ka tieši tur ir visvairāk putni. Maršruts ir iezīmēts, taču nav paredzēts veidot taku ar dēļu segumu.

Dace Actiņa jautā, vai Lēdurgas pusē nav paredzēts stends un taka.

G.F. paskaidro, ka Lēdurgas pusē ir saglabājies neskarts purvs, un veicināt tur tūristu pieplūdumu nav vēlams. Vidrižu pusē, kur ir grāvji, kūdras lauki, dzērveņu lauki, ceļi līdz pat purvam, purvs vietām degradēts, taka ir atbilstošāka un arī vieglāk pieejama. Par plāna sākumā ieteikto variantu, ka taka sākas Lēdurgas pusē, iet pāri purvam un beidzas pie dzērveņu laukiem - šis variants ir noraidīts, jo nav vairs padomju laiki, kad ekskursantus atveda lielā kolhoza autobusā, izlaida vienā purva malā un sagaidīja otrā. Tādēļ arī tiek ieteikts apļveida maršruts, jo tagad cilvēki brauc mazās grupiņās paši ar saviem auto.

Notiek diskusija, vai dabas liegumā ir nepieciešams veicināt tūrismu, jo tas nav dabas parks. Pēc Krimuldas pašvaldības pārstāves ieteikuma tiek nolemts iezīmēt plānā stenda vietu pie Lodes ezera, lai dotu iespēju vietējiem iedzīvotājiem, kas apmeklē Lodes ezeru, iepazīties ar informāciju par lieguma dabas vērtībām.

G.F. stāsta par dabas lieguma paplašināšanu, rāda uz kartes vietas, kur un kādēļ plānots ieteikt paplašinājumu. LVM pārstāve piekrīt, ka LVM zeme tiek pievienota paplašinājumam un iesaka pievienot visu LVM kadastru, nevis tikai purva teritoriju, jo atstājot ārpusē dažus meža nogabalus, būs tikai sarežģītāka situācija.

G.F. stāsta par pašreiz spēkā esošajām kompensācijām, par to, ka plānā ir izveidota tabula, kur sarēķināti katra īpašuma nogabalu ha, un aprēķināta iespējamā kompensācija, ko zemes īpašnieki varētu saņemt, ja viņu zeme tiks iekļauta dabas liegumā.

Diskusija par to, kā tiks informēti zemes īpašnieki – **G.F.** paskaidro, ka viņiem tiks nosūtītas ierakstītas informatīvas vēstules, viņi tiks uzaicināti uz sabiedrisko apspriešanu.

G.F. informē, ka no DAP puses ir priekšlikums plānā nemaz nelikt individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu projektu, jo tas atbilst dabas lieguma nosacījumiem. Tā kā plānā netiek paredzēts zonējums, bet tiek paredzēts, ka visa teritorija atbilst pašreiz spēkā esošiem dabas lieguma aizsardzības un apsaimniekošanas nosacījumiem, tad šo projektu var izņemt no plāna. Uzraudzības grupa piekrīt DAP ieteikumam, ka individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu projekts no plāna tiek izņemts.

G.F. informē, ka, lai arī plānā ir detaļas, kas jāprecizē, projekta komanda domā, ka to iespējams izdarīt un jau šodien noteikt sabiedriskās apspriešanas sanāksmes datumu, ja uzraudzības grupa piekrīt, ka konceptuāli plānā nekas nav jāmaina. Pēc DAP pārstāves ierosinājuma, kad plānā tiks veikti visi uzlabojumi, plāns tiks izsūtīts uzraudzības grupas dalībniekiem, kuri 3 dienu laikā iepazīstas ar plānu un dod savu piekrišanu plānu nodot sabiedriskai apspriešanai.

Sandra Romeiko informē, ka Limbažu novada attīstības programma ir jau pieņemta un to vajadzētu ierakstīt plānā, jo pašreiz rakstīts, ka tā atrodas izstrādes procesā.

K.P. norāda uz to, ka nesaskan robežzīmju skaits pasākumu tabulā un aprakstā.

Dace Actiņa norāda, ka ir pārrakstīšanās ar novada un pagasta nosaukumiem pie viena pasākuma.

Diskusija par formulējumu - vai plānā ir jānorāda konkrētā z/s, ar kuru tiek plānota sadarbība vai labāk rakstīt vispārīgi, ka plānota sadarbība ar blakus esošiem uzņēmumiem, kas veic saimniecisko darbību. Vienojas, ka jāraksta vispārīgi un jālabo visur tekstā. Tas attiecas arī tūrisma firmām, kas piedāvā savus pakalpojumus - vadīt ekskursiju pa purvu.

K.P. jautā par pasākumu 5.1. – vai nav konkrētāk jānorāda aizsprostu skaits, kurus plānots aizvietot ar stabiliem aizsprostiem.

G.F. piekrīt precizēt formulējumu.

G.F. jautā vai ir viedoklis par terminiem „Aktīvi augstie purvi” un „Neskarti augstie purvi” - kurš būtu jālieto, jo pašlaik tiek ieteikts lietot „Aktīvi augstie purvi”, kamēr likumdošanā un literatūrā - rokasgrāmatā joprojām tiek lietots „Neskarti augstie purvi”.

Ilze Strauta - jākonsultējas ar Gitu Strodi.

G.F. jautā par formulējumu „dambis” un „aizsprosts” - ir atnācis komentārs, ka jālieto vārds „aizsprosts” nevis „dambis”. Diskusija par šiem terminiem, vienojas, ka plāna tekstā jāpārlabo uz terminu „aizsprosts”.

Vienojas par sabiedriskās apspriešanas datumu, laiku, par vietu, kur būs pieejams plāns papīra versijā –Lēdurgas pagasta padomē un Vidrižu pagasta padomē. Sludinājumi tiks ievietoti vietējās avīzēs laicīgi - lai būtu nopublicēti vismaz 2 nedēļas pirms sabiedriskās apspriešanas sanāksmes.

G.F. informē, ka plānā tiks iekļauta nodaļa par ekosistēmu pakalpojumu novērtējumu, kas ir jaunums dabas aizsardzības plāna izstrādē. Pašlaik paredzēts, ka šī nodaļa tiks iesieta atsevišķi, kā pielikums. Šī nodaļa būs iekļauta plānā uz sabiedrisko apspriešanu.

K.P. lūdz iekļaut protokolā piezīmi, ka sanāksmē nepiedalās neviens no nodibinājuma „Eko forums” pārstāvjiem.

G.F. pateicas visiem par darbu un noslēdz sanāksmi.

Protokols sastādīts pēc audioieraksta.

Dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols

Notiek: Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā 24.02.2017.

Sanāksmes sākums: plkst.15:00

Sanāksmi vada: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Protokolē: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”, (pēc audioieraksta)

Piedalās:

Jānis Ļevšins, Limbažu pašvaldības Vidrižu pagasta pārvaldnieks
Gunārs Bērziņš, zemes īpašnieks
Laura Grīnberga, DAP, REstore projekts, biotopu eksperts
Gintārs Rubenis, DAP, Vidzemes RA, nekustamo īpašumu apsaimniekošanas eksperts
Gita Strode, DAP, departamenta direktore
Mārtiņš Blaus, DAP, valsts vides inspektors
Rolands Auziņš, DAP, Vidzemes RA direktors
Ilze Pētersone, DAP, valsts vides inspektore
Dace Actiņa, Krimuldas novada dome, teritorijas plānotāja
Aivars Petriņš, eksperts, LU Zooloģijas muzejs, eksperts, nodibinājums Ekoforums
Līga Strazdiņa, eksperte, LU, eksperte, nodibinājums Ekoforums
Kaspars Pabērzs, DAP, REstore projekts, vadītājs
Andris Ansis Špats, pētnieciskā jaunsaimniecība „Gundegas”
Everita Zaķe – Kļaviņa, DAP, REstore projekts, koordinatore
Rūta Sniedze Kretalova, eksperte, LDF, nodibinājums Ekoforums
Jānis Vimba, Bīriņu Pils valdes pr-jis
Māra Pakalne, biedrība „Baltijas krasti”, mitrāju eksperte
Ilze Strauta, DAP, Vidzemes RA, daļas vadītāja
Oļģerts Aleksāns, biedrība „Baltijas krasti”, eksperts
Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs
Ieva Siliņa, SIA Lauga, vadītāja vietniece
Rudīte Drona, SIA Lauga, ražošanas daļas vadītāja
Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Darba kārtība

- I. 15:00 – 15:15 - Sanāksmes atklāšana, darba kārtība. Gundega Freimane, plāna konsultante, sabiedriskās apspriešanas sanāksmes vadītāja, biedrība „Baltijas krasti”
- II 15:15 – 15:30 - Dabas aizsardzības plāna izstrādes gaita, laika grafiks, īsa informācija par teritoriju, Mg. env. Sabīne Zāģere, plāna vadītāja, nodibinājums „Ekoforums”
- III Teritorijas dabas vērtības:
 1. 15:30 – 15:45 – Putni. Ornitologs Mg. biol. Aivars Petriņš, nodibinājums „Ekoforums”
 2. 15:45 – 16:00 – Purva biotopi. Eksperte Dr. biol. Līga Strazdiņa, nodibinājums „Ekoforums”
 3. 16:00 – 16:15 – Meža un saldūdens biotopi, ieteikumi dabas lieguma paplašināšanai. Eksperte Mg. biol. Rūta Sniedze Kretalova, nodibinājums „Ekoforums”

4. 16:15 - 16:30 - Dabas vērtību ietekmējošie faktori, mērķi, pasākumu pārskats. Mg. biol., Mg. env. Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”
 5. 16:30 – 17:00 - Būtiskākie apsaimniekošanas pasākumi dabas vērtību saglabāšanai. Hidroģeoloģijas eksperts - Dr. geol. Oļģerts Aleksāns, biedrība „Baltijas krasti”
 6. 17:00 – 17:15 – Laugas purva ekosistēmu pakalpojumu novērtējums. Dr.paed. Aija Peršēvica, biedrība „Baltijas krasti”
 7. 17:15 – 17:30 - Dabas aizsardzības plāna izstrādes turpmākā gaita
- IV 17:30 – 18:00 - Jautājumi un diskusijas

Gundega Freimane, (turpmāk G.F.) atklāj sanāksmi, informē par sanāksmes saturu, izstāsta galveno informāciju, lai iepazīstinātu ar dabas aizsardzības plānu. Dabas liegumam “Laugas purvs” dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts uz 12 gadiem, pamatojoties uz zinātnisko informāciju. Tajā netiks ieviesti papildus ierobežojumi, jo visa teritorija jau ir dabas liegums. Nav paredzēti nekādi ierobežojumi vietējiem iedzīvotājiem - apmeklēt purvu varēs jebkurā laikā, tāpat kā tas ir bijis līdz šim. Nav paredzēti arī nekādi papildus ierobežojumi medniekiem - medības var notikt tāpat kā līdz šim, saskaņā ar vispārīgajiem medību normatīvajiem aktiem. Teritoriju visvairāk ietekmē un apdraud meliorācijas grāvji, kas susina purvu un ietekmē Višezera līmeni, kā arī neprecīzas dabas lieguma robežas, kas nenodrošina visas purva ekosistēmas vienotu aizsardzību. Plānam ir izstrādāti ilgtermiņa un īstermiņa mērķi, paredzēti apsaimniekošanas pasākumi. Šim plānam ir papildus sadaļa par ekosistēmu pakalpojumiem, kas dabas aizsardzības plānos tiek izstrādāta pirmo reizi, kā arī tiks sagatavota publikācija par Laugas purvu projekta REstore metodiskajā izdevumā.

G.F. uzsver, ka sabiedriskajā apspriešanā ikviens var izteikt savus ieteikumus un uzlabojumus, tie tiks iestrādāti plānā, vai arī tiks sniegts pamatots viedoklis, kāpēc tie netiek iestrādāti plānā. Tabula ar apkopotajiem ieteikumiem tiks pievienota plānam. Ieteikumus var iesniegt arī rakstiski vēl nedēļu pēc plāna sabiedriskās apspriešanas, līdz 6. martam. Pēc tam plāns tiks iesniegts saskaņošanai pašvaldībām. Tā kā Sabīne Zāģere ir saslimusi, G.F. iepazīstina ar plāna izstrādes laika grafiku, likumdošanas aktiem, kas nosaka plāna izveidi, kā arī īsu informāciju par teritoriju.

G.F. iepazīstina ar ekspertiem, kas uzstāsies un piedalījušies plānā, dod vārdu ornitologam Aivaram Petriņam.

Aivars Petriņš (turpmāk A.P.) iepazīstina ar informāciju par aizsargājamām putnu sugām, kas konstatētas dabas lieguma teritorijā. Putnu sugas šinī teritorijā pētītas ļoti maz, salīdzinot ar citiem purviem. Sīki raksturo purva ainavas elementus, to nozīmību putniem. Raksturo katru sugu, tās sastopamību Laugas purvā, uzturēšanās vietas un iespējamās tendences nākotnē. Laugas purvu varētu iekļaut putniem nozīmīgo vietu sarakstā, pamatojoties uz dzeltenā tārtiņa un purva tilbītes sastopamību. Plānā ietvertas gan vēsturiski, gan 2016. gada vasarā konstatētās sugas, jo vienā sezonā ir grūti uzskaitīt visas.

G.F. Paldies Aivaram Petriņam, vai ir kādi jautājumi?

Andris Špats (turpmāk A.Š.) Purva tilbītes ligzdo lielo dzērveņu laukos, apmēram desmit, pārcēlušās no purva.

A.P. Jā, tā varētu būt, tās ligzdo tur, kur ir labvēlīgi apstākļi.

A.Š. Arī viens dzērveņu pāris ir pārcēlies uz dzērveņu plantācijām. Uzdod jautājumu, vai zināms, kā cēlies Laugas purva nosaukums. Tas līvu vārds, kas nozīmē “akacis”.

G.F. Dod vārdu purva biotopu ekspertei Līgai Strazdiņai.

Līga Strazdiņa (turpmāk L.S.) Informē, ka vairākkārt apmeklējot purvu, ir veikta purva biotopu pētīšana. Situācija dabā ir salīdzināta ar ortofotokartēm un precizētas biotopu robežas. Stāsta un demonstrē kartēs, kur dabā sastopams katrs biotops, detalizēti raksturo

katru no konstatētajiem biotopu veidiem. Purvā konstatētas četras aizsargājamo augu sugas, kas tam piešķir īpašu vērtību. Ieteikums pievienot pašlaik ārpus lieguma esošās purva daļas dabas liegumam, lai teritorija nebūtu fragmentēta.

A.Š. Purva dienvidu daļā atzīmētie degradētie purvi ir bijusi purva pussaliņa, pirms 600 – 700 gadiem tur bijis mežs, tādēļ kūdras slānis ir tikai apmēram 2 m biezs, tas nav degradēts. Jau padomju laikā tur bija koki, tur grunts ir virs ezera līmeņa, purvs ir uzaudzis pēc tam. Višezera dienvidu malā, rokot ir atrasti koka celmi, kuru diametrs bija virs 30cm, kas norāda, ka agrāk tur bijis mežs. Ezeram īpatnība ir tā, ka ezera dibens ir ārkārtīgi nelīdzens, tāpēc veidojas saliņas, pussaliņas un aug koki. Iznāk, ka tas blakus no mana lauka, iznāk, ka es esmu viņu degradējis, bet tāds, apaudzis ar kokiem tas bija jau padomju laikos. Citur ir degradēts, es piekřītu, ka pēc grāvju izrakšanas, purvs nosusinājās un degradējās.

L.S. “Degradēts” šinī gadījumā nenozīmē, ka ir bojāts. Šinī daļā nav paredzēti apsaimniekošanas pasākumi, labākais ir neiejaukšanās princips.

G.F. Tas ir biotopa nosaukums šinī gadījumā, Eiropas definīcija. Nosaukums, pie kura mums jāpieturas biotopu kartēšanas procesā. Dod vārdu saldūdeņu un mežu ekspertei Rūtai Sniedzei-Kretalovai.

Rūta Sniedze-Kretalova (turpmāk R.S.K.) Stāsta par Laugas purvā konstatētajiem saldūdens biotopiem, raksturo katru no biotopa veidiem. Purva ezeri ir primārās izcelsmes jeb palikšņu ezeri, veidojušies sen, savukārt akači un lāmas ir sekundāras izcelsmes, tie veidojušies augot purvam un veidojoties plīsumiem. Ezeros un Viršupītē nav konstatētas retas ūdensaugu sugas. Jaunums ir purva upe, kas šajā plānā ir atklāta un apzīmēta pirmo reizi. Tas ir liels izaicinājums atzīmēt šo dabas vērtību, bet es konsultējos ar saldūdens ekspertiem, pētīju ārzemju literatūru, arī Skandināvijā ir tādas purva upes, tas nekas, ka brīžiem upīte pazūd zem kūdras, bet ūdens plūsma tur turpinās. Arī Latvijā dažās vietās ir sastopamas šādas purva upes, piemēram, Ziemeļu purvos.

Meža biotopi Laugas purvā ir sastopami nelielās platībās, tie ir izkaisīti un diezgan jauni. Vērtīgākie meža biotopi konstatēti ārpus lieguma robežām, tādēļ būtu vērts paplašināt lieguma robežas, lai iekļautu liegumā boreālā meža un purvainā meža biotopus. Es pievienojos pārējiem ekspertiem, kas jau atzīmēja, ka tā purva daļa, kas ir ārpus lieguma, ir tikpat vērtīga, kā dabas liegumā iekļautā.

A.Š. Pēc nelegāli veiktās purva nosusināšanas zivju daudzums Višezērā bija samazinājies, bet tagad to bagātība ir atjaunojusies. Ezerā ir daudz melno asaru, jo ir bagātīga barības bāze. Vīri sakot, ka tādi melni asari nekur citur Latvijā neesot.

R.S.K. Uzsver, ka nevar novērtēt zivju daudzumu ezerā, taču distrofajiem ezeriem tiešām ir raksturīgi tumšas krāsas asari, jo ūdens krāsa ir brūna. Taču, kad es vasarā pētīju Višezeri, tur bija makšķernieks, kas pamētāja makšķeri, un neko nenokāra, un teica, ka te nekādas zivis neesot.

G.F. Šeit nav pretrunu, jo ezera līmeņa atjaunošana ir nākusi par labu purva ekosistēmai.

G.F. Stāsta par dabas lieguma robežu paplašināšanu, rādot kartē teritorijas, kur to būtu ieteicams darīt. Pieciem privātīpašniekiem, kuru īpašumus skartu ieteiktā dabas lieguma paplašināšana tika izsūtītas ierakstītas vēstules ar paskaidrojumu un ielūgumu apmeklēt sabiedriskās apspriešanas sanāksmi. Viena īpašniece pazvanīja, uz sanāksmi ir ieradies viens zemes īpašnieks. Kopumā paplašināšana ietekmētu piecus privātīpašumus un Latvijas Valsts mežu zemes. LVM ir piekrituši robežu paplašināšanai, arī viens no zemes īpašniekiem ir izteicis vēlmi iekļaut sava īpašuma daļu liegumā. Potenciāli iekļaujамie meži pārsvarā ir purva salas, vai ietilpst purva aizsargjoslā, kas Laugas purvam ir 50m. Iekļaujot tos dabas liegumā īpašnieki varēs saņemt kompensācijas. Arī pašlaik tur mežsaimnieciskā darbība ir ļoti ierobežota. Tiek sniegta informācija par kompensāciju izmaksas kārtību.

G.F. uzsver, ka pagaidām šie ir tikai ieteikumi, kas ir loģiski pamatoti, zemes īpašniekiem ir iespēja izteikt savu viedokli, ko mēs ņemsim vērā. Robežu paplašināšana prasīs vismaz 3 – 4 gadus, jo tādā gadījumā nepieciešamas izmaiņas MK noteikumos. Ar zemes īpašniekiem arī tad vēlreiz tiks veikta saskaņošana.

Gita Strode (turpmāk G.S.) Apstiprina, ka gadījumā, ja ministrija izlems paplašināt dabas lieguma robežas, īpašniekiem rakstiski tiks lūgta piekrišana.

G.F. - tāpat klātesošais īpašnieks to dzirdēja personiski, ierakstīsim protokolā, pārējie varēs to izlasīt.

Dace Actiņa, Krimuldas novada dome: ir zināms, ka kompensācijas pagaidām ir tikai līdz 2020. gadam, tas nav mūžīgi.

G.S. Ja zeme ir iekļauta dabas liegumā, zemes īpašniekam ir iespēja prasīt nodokļu atvieglojumus. Tas zemes īpašniekam ir izdevīgi, ja īpašumā nav iespējams veikt saimniecisko darbību.

G.F. Paldies par komentāriem. Protams, nevar zināt, kas būs pēc 20 gadiem, likumdošana mums nemitīgi mainās, bet īpašnieks var būt lepns, ka zeme atrodas Natura 2000 teritorijā, dabas liegumā. Ne jau katram īpašniekam ir īpašumā zeme, kas ir novērtēta kā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija.

G.F. Informē par pārējām dabas vērtībām, ietekmi un draudiem purvam. Galvenais drauds ir ūdens līmeņa izmaiņas, kas radušās meliorācijas grāvju izrakšanas rezultātā., Daļēji tas ir novērsts, jo dambji ir izveidoti, taču tie nav droši, jo nav profesionāli, tie ik pa laikam laiž cauri ūdeni, tādēļ nepieciešams aizstāt nedrošos dambjus ar jauniem, kvalitatīviem dambjiem.

Sabiedrībai kopumā droši vien svarīgākie īstermiņa mērķi ir tie, kas saistīti ar apsaimniekošanu, tūrisma infrastruktūru. Ir paredzēts uzstādīt robežzīmes - ozollapas. Par taku - plāna izstrādes laikā ir analizēti dažādi varianti. Sākumā bija priekšlikums, ka ir vajadzīga purva taka, tomēr pēc ekspertu slēdzieniem ir skaidrs, ka plaši apmeklēta dabas taka šajā teritorijā nevar tikt plānota, tā var kaitēt dabas vērtībām, jo teritorija kopumā ir maza, bet tajā ir koncentrēta liela īpaši aizsargājamo putnu sugu bagātība. Tad kopā ar ekspertiem mēs izstrādājām iespējamo purva takas variantu, kas neiet pa purva centru un neatrodas Višezera apkārtnē, bet atrodas purva maliņā. Tas ir apļveida maršruts, kas sākas un beidzas pie lielogu dzērveņu laukiem. Valsts mežu pārstāve jau uzraudzības grupas sanāksmes laikā darīja zināmu, ka LVM šajā liegumā neplāno attīstīt infrastruktūru. Taka ir paredzēta kā tāds potenciālais kompromisa variants, daļēji tādēļ, lai nekur citur neveidotu purva taku. Tagad, pirms sabiedriskās apspriešanas sanāksmes LVM lūdza iekļaut plānā normu, ka šo purva taku drīkst reklamēt publiski un ekspluatēt tikai tad, kad ir nozīmēts atbildīgais par šo taku, un taka ir marķēta dabā. Tātad LVM kā zemes īpašnieks neplāno attīstīt taku, taču, neliedz to darīt, ja ir organizācija, kas to uzņemas pie šādiem nosacījumiem. Šis priekšlikums ir jau iestrādāts plānā, tāpat taku drīkst atzīmēt un reklamēt publiskos izdevumos vai stendos tikai tādā gadījumā, ja ir nozīmēts atbildīgais par purva taku, taka ir marķēta dabā, un tas ir saskaņots ar pašvaldībām, ar LVM un ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

Attiecībā uz skatu torni vai platformu, kas bija paredzēts uz LVM zemes pie robežas ar z/s „Gundegas”, LVM lūdza iekļaut plānā, ka torni var celt, bet ne uz LVM zemes. Principā tas ir saprotams, jo LVM zeme beidzas līdz ar lieguma robežu, tālāk nāk privātā zeme, un LVM nemaz bez sadarbības ar z/s „Gundegas” netiek klāt šai vietai. Mēs kā plāna izstrādātāji akceptējam šo priekšlikumu, jo arī uzskatām, ka šajā dabas liegumā nevajadzētu intensīvi attīstīt tūrisma. Līdz ar to sanāk, ka tornis vai platforma pašlaik būtu jāatzīmē uz privātās zemes ārpus dabas lieguma, un tad īsti vairs nav nozīmes to paredzēt dabas aizsardzības plānā, jo ārpus lieguma un savas zemes, z/s „Gundegas” arī tāpat var celt skatu platformu, tā kā šis pasākums tiks izņemts no plāna. Vēl ir paredzēti 2 informatīvie stendi,

katrā novadā pa vienam – viens pie Višežera, otrs netālu no Lodes ezera, uz lieguma robežas.

Liegumā tiks veikts biotopu monitorings, veikto apsaimniekošanas pasākumu monitorings, Višežera ūdens līmeņa nodrošināšanas monitorings.

A.Š. Nekur nav uzsvērts, kā Laugas purva apsaimniekošana veicinās degradētu purvu atjaunošanu, jo plāns tiek izstrādāts LIFE projekta REstore ietvaros. Vajag pierādīt, ka nauda tiek izmantota purvu atjaunošanai. Tika aizrādīts, ka pašreizējie dambji ir slikti.

G.F. Dambji netiek kritizēti. Mēs visu laiku sakām, paldies, ka tie tika izveidoti. Taču dambji nav kvalitatīvi, tie ir jāpārbūvē, jāaizstāj ar jauniem, kvalitatīviem dambjiem. Dabas aizsardzības plānā tiek paredzēts, ka dambjus ir jāaizstāj ar jauniem, lai tie būtu kvalitatīvi, tur arī tiks izmantoti projekta līdzekļi.

A.Š. Kā tiks attaisnoti izdevumi LIFE REstore projekta ietvaros? Tas satrauc.

Kaspars Pabērzs (turpmāk K.P.) Var nesatraukties. Projekts sastāv no 24 aktivitātēm, kas katra ietver dažādas lietas. Laugas purvs ir iekļauts projektā, dabas aizsardzības plāna izstrāde ir atsevišķa aktivitāte ar savu budžetu, nekam netiek noņemta nauda, lai uztaisītu dabas aizsardzības plānu. Degradētu kūdrāju atjaunošanai dažādās teritorijās ir paredzēta cita aktivitāte un cits finansējums, tā kā nekam nauda netiek noņemta.

A.Š. Idejiski tomēr vajadzētu sasaistīt, ka palīdzot saglabāt Laugas purvu, tiek atjaunota arī degradētā daļa, vajadzētu uzrakstīt savādāk, jābūt diplomātiem.

G.F. Tālāk tiks stāstīts par hidroloģiju un būs skaidrs, ka plāns ir vērsts uz ūdens līmeņa atjaunošanu purvā. Dod vārdu hidroloģam Oļģertam Aleksānam.

Oļģerts Aleksāns (turpmāk O.A.) Ja saglabā purvu, tad atjauno arī tā degradēto daļu. Stāsta par Laugas purva hidroloģisko režīmu, tā īpatnībām, ilustrējot ar fotogrāfijām. Lielākā nozīme Laugas purvā ir Višežeram, jo tas nodrošina visas dabas vērtības purvā. Tādēļ galvenais uzdevums ir izdarīt visu, lai uzturētu ūdens līmeni ezerā. O.A. demonstrē hidroloģiskos modeļus, stāsta, kur ieteicams veidot dambjus.

Vīrietis – Vai iespējams, ka tad, ja notiek kūdras izstrāde, kūdra skalojas ārā un aizsērē nākošie grāvji un caurtekas? Vai ir iespējams uztaisīt filtru?

O.A. Ir meliorācijas nostādīšanas baseini, kurus izveido pirms ūdeņu novadīšanas atklātās ūdenstilpēs.

Vīrietis – Bet tur tagad tādu nav.

O.A. Pirmais cietējs ir grāvis, tādēļ nav izveidots baseins. Ja ūdeņi ieplūstu upē, tad tos vajadzētu vadīt caur nosēdbaseinu, organiskā masa tur daļēji akumulētos. Šādos baseinos audzē arī ūdensaugus, kas attīra ūdeņus.

Vīrietis – Tas jādara kūdras izstrādātājam?

O.A. Jā, to dara melioratori, kas izmēra kritumus, caurplūdumus.

SIA “Lauga” pārstāve – Gribu atkārtot direktora vārdus, ka sākoties projektam, jūs apsolījāt, ka mūs neaiztiksiet, tas tika atkārtots vairākas reizes.

G.F. Es to teicu, tādēļ varu atbildēt. Mēs teicām, ka neņemsim no jums teritorijas. Tā arī ir, mēs neko jums nost neņemam. Tajā pašā laikā mēs neatdodam savas teritorijas. Pašlaik priekšlikums izveidot dambjus ir par to vietu, kur ir divi grāvji blakus. Augšpusē, kur ir tikai viens grāvis, pat netiek piedāvāta grāvju aizdambēšana, lai neciestu kūdras ražotāju intereses. Ja iekšējo grāvi aiztaisa ciet, purvā saglabāsies mitrums, jums paliek lielais novadgrāvis.

SIA “Lauga” pārstāve – Varbūt tad varētu lūgt kādu konsultāciju, kad direktors būs Latvijā?

G.F. Mums ar jums jau bija sarunāta tikšanās, divas reizes, bet tā tika atcelta no jūsu puses.

SIA “Lauga” pārstāve – Direktors tad nebija Latvijā.

G.F. Tad tas paliek aktuāli.

A.Š. Grāvis nav kūdras izstrādātāju robežās, mazākais grāvis atrodas lieguma pusē, tādēļ jums nevar būt nekādu iebildumu.

G.F. Būtu nepieciešama atsevišķa konsultācija ar SIA “Lauga” un viss jāizrunā, personīgi tiekoties. Šis ir plāns, kurā tiek paredzēti kvalitatīvi risinājumi, kas piedāvā atjaunot dabiskā purva teritorijas, neskarot un neietekmējot kūdras izstrādātāju darbību.

O.A. Ja paceļ līmeni, mainās tikai ūdens līmenis purvā, uz otru pusi ietekmes nebūs. Paliks mitrāka purva daļa, kas ir liegumā, veģetācija varēs izdzīvot. Ja piepilda mazo grāvi, kūdras ražotāju pusē nekas nemainīsies. Netiks aiztikta kūdras ražotāju SIA “Lauga” teritorija. Varbūt vajadzētu kopā ar kūdras ražotājiem paskatīties dabā, kā tas izskatās. Grāvji atrodas viens no otra apmēram 20 m attālumā, tie nav tuvu. Nidas purvā ir uzskatāms piemērs, kur blakus atrodas 2 grāvji un iekšējais ir nobloķēts, un sistēma ļoti labi strādā.

G.F. Paldies Oļģertam! Sanāksme ir ieilgusi, tādēļ atgādinu, ka šis ir tikai plāns, līdz reālai darbībai vēl ir daudz laika. Pēc plāna apstiprināšanas vēl tiek strādāts tehniskais projekts vai rekultivācijas meti, kur viss tiek smalki uzmērīts un izskaitļots. Šis būtu labs piemērs veiksmīgai sadarbībai, kad tiek atjaunota dabas aizsardzības teritorija, nekaitējot kūdras ražotājiem. Vēl ir nedēļa laika, lai iesniegtu savus priekšlikumus, kas to vēlas. Dod vārdu Jurim Pētersonam, kas stāstīs par ekosistēmu pakalpojumiem.

Juris Pētersons Šim plānam ir pievienota sadaļa par ekosistēmu pakalpojumiem, kas ir novitāte gan Latvijā, gan Eiropā. Stāsta par ekosistēmu pakalpojumiem, ko tie ietver, kā tika vērtēti dabas liegumā “Laugas purvs”. Iepazīstina ar ekosistēmu novērtējuma matricu – faktisko un potenciālo ekosistēmu pakalpojumu novērtējumu.

G.S. Varam pāriet pie jautājumu un komentāru daļas. Vai ir jautājumi, ko nepieciešams vēl izrunāt visiem kopīgi? Ja tādu vairs nav, tad sanāksme tiek slēgta. Paldies visiem par piedalīšanos, paldies ekspertiem par prezentācijām un interesanto stāstījumu. Paldies aktīvākajiem dalībniekiem.

Sanāksme beidzas 18:10

Protokols sastādīts pēc audioieraksta

Dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes 3. uzraudzības grupas sanāksmes protokols

Notiek: Limbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu Sabiedriskajā centrā 10.04.2017.

Sanāksmes sākums: pkst.10:00

Sanāksmi vada: Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Piedalās:

1. Antra Strautniece, Valsts meža dienests
2. Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”, projekta vadītājs
3. Juris Nusbaums, biedrība „Baltijas krasti”, eksperts
4. Dace Actiņa, Krimuldas novada dome, teritorijas plānotāja
5. Gunta Krastiņa, AS LVM Rietumvidzemes MS
6. Gita Strode, DAP
7. Īrisa Rodiņa, VVD Valmieras RVP atļauju daļas vecākā eksperte
8. Ilze Strauta, DAP RA, DA daļas vadītāja
9. Jānis Ļevšins, Limbažu novada pašvaldības Vidrižu pagasta pārvaldnieks
10. Kaspars Pabērzs, DAP, REstore projekts, vadītājs
11. Laura Grīnberga, DAP, REstore projekts, biotopu eksperts
12. Sandra Romeiko, Limbažu novada pašvaldības teritorijas plānotāja
13. Valdis Andersons, Limbažu novada pašvaldības būvinspektors
14. Oļģerts Aleksāns, biedrība „Baltijas krasti”
15. Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”

Darba kārtība

1. Pārskats par Sabiedrisko apspriešanu; Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”
2. Pašvaldību atzinumi; Gundega Freimane, biedrība „Baltijas krasti”
3. Plānā lietoto terminu skaidrojums; Juris Pētersons, biedrība „Baltijas krasti”
4. Pasākuma Nr. 4.3. „Purva hidroloģiskā režīma atjaunošana – aizsprostojumu izveide uz grāvja, kas robežojas ar kūdras izstrādes laukiem” precizēšana - atbilde uz G.Zaķa (SIA „Nāra”) komentāru; Oļģerts Aleksāns, biedrība „Baltijas krasti”, hidroģeologs.
5. Noslēguma protokola parakstīšana.

Gundega Freimane, (turpmāk -G.F.) atklāj sanāksmi, iepazīstina ar darba kārtību. Informē, ka šodien sanāksmē piedalās divi jauni dalībnieki – Juris Nusbaums, eksperts no biedrības „Baltijas krasti”, kas palīdzēs jautājumā par meliorācijas grāvjiem, kā arī būvinspektors Valdis Andersons no Limbažu novada Būvvaldes.

Informē par sabiedriskās apspriešanas sanāksmes gaitu, par saņemtajiem priekšlikumiem. Kopumā saņemti priekšlikumi no 3 cilvēkiem. Priekšlikumi, kas bija atbilstoši, tika ielaboti plānā. Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem tika izsūtīts uzraudzības grupai, ja kāds nepaspēja iepazīties, šeit ir izprintēti daži eksemplāri, var ieskatīties pašlaik. Uzlabotais plāns tika iesniegts pašvaldībās, un jau ir saņemti pozitīvi atzinumi no abām pašvaldībām.

Tomēr šodien vēl ir jāizskata divi jautājumi. Pastarpināti ir saņemts novēlots komentārs no SIA „Nāra” valdes priekšsēdētāja Gunta Zaķa, kurā viņš izsaka neizpratni par plānā paredzēto risinājumu grāvja aizdambēšanai, vietā, kur paralēli atrodas 2 grāvji.

Otra lieta – jāizskata terminoloģija, jo pašlaik plānā ir lietots vārds „aizsprotojums”. Šis termins tiek lietots apzināti, jo iepazīstoties ar likumdošanu, redzams, ka aizsprosts un dambis ir termini, kas attiecas uz lielām hidrotehniskām būvēm, savukārt mūsu gadījumā ir runa par maziem kūdras aizsprostojumiem vai grāvju posmu aizbēršanu. Šo jauno nosaukumu ieteica lietot meliorācijas speciālisti, juristi, lai atvieglotu saskaņošanas procesu

– tādā gadījumā tehniskā projekta vietā varētu izstrādāt rekultivācijas metus, kas ir mazāk ietilpīgs process un samazinātu birokrātisko slogu.

Juris Pētersons iepazīstina ar G.Zaķa iebildumu, citē to:

„Iesaku izlasīt pievienotā dokumenta 113.-119.lpp. par piedāvātajiem inženiertehniskajiem pasākumiem purva hidroloģiskā režīma atjaunošanai. Vai nu es vairs neko nesaprotu no meliorācijas, vai nu kāds te pamatīgi blefo. Mēs IVNos kūdras ieguves teritorijām piedāvājam izbūvēt pretfiltrācijas aizkarus starp kūdras ieguves zonu un neskarto purvu, bet purvu biotopu speciālisti šo risinājumu nepārtraukti apšaubā, jo neesot drošu precedentu, ka aizkaru var nepareizi izbūvēt, u.tml.

Bet šeit, lūdzu – LIFE+ projekts, kurā iesaistīti daudzi vadošie purvu biotopus speciālisti: sanāk, ka vajag rīkoties pilnīgi pretēji, t.i. vajag paralēli dziļajam kontūrgrāvim izveidot seklu grāvi, to aizbērt dažās vietās (nevis vairākus metrus iedziļināt ūdensnecaurlaidīgu aizkaru) un tad uzreiz gruntsūdens līmenis paaugstināsies (attēlos redzams, ka ja šāda grāvja nav, tad gruntsūdens līmeņa depresijas līkne ir dziļa, bet ja ir otrs grāvis, tad līmenis pēkšņi paaugstinās līdz purva virsmai)! Kas tā par absurdu absolūtu demagoģiju jeb dubultu standartu piemērošanu savās interesēs?”

Oļģerts Aleksāns skaidro par dubultgāvja funkcionēšanu. Ir jau dabā redzams šāds piemērs - Nidas purvā. Ja aizdambē vienu no grāvjiem, veidojas hidrauliskā barjera, kas notur ūdeni purvā. Plēve nestrādā, jo plēve nespēj noturēt ūdens spiedienu, kūdra staigā, plēve izkustas no vietas. Mums jau ir izstrādāta topogrāfija Laugas purva grāvjiem, un tajā ir labi redzams, ka jau tagad iekšējie grāvīši ir seklāki un ūdens līmenis atšķiras no lielā kontūrgrāvja. Kūdra ir tāds materiāls, kurā horizontālā ūdens pūsma praktiski nav, ir tikai vertikālā. Šī grāvīša funkcija ir izlīdzināt ūdens līmeni. Tas labi redzams, piemēram, ugunsdzēsēju baseinā, kuram nav plēve apakšā, bet ūdens līmenis ir daudz augstāks, nekā blakus grāvjos, var būt starpība pat līdz diviem metriem. Vajadzētu dambēt, lai saglabātu arī vasarā šo grāvi pilnu ar ūdeni. Svarīgi, lai vasaras laikā ūdens no šī grāvja neaiziet prom, lai ūdens paliek purvā.

Pie smilšainas grunts šāds risinājums nedarbotos, bet šeit ir kūdra, kur ir cits filtrācijas koeficients, un šāda sistēma darbojas, tas nav nekas jauns, tas viss ir labi zināms.

Juris Pētersons - tas, ko es sapratu, lasot G.Zaķa komentāru, ir, ka viņš strādā pie IVN-iem, kur tiek ieteikta sistēma norobežot kūdras izstrādes teritoriju ar plēves sienām. Iespējams, ka viņam liekas, ka mēs grasāmies sākumā rakt jaunu grāvi un tikai pēc tam uz šī grāvja likt aizsprostus, ka dabā pašlaik ir tikai viens grāvis. Īstenībā dabā jau pašlaik ir divi paralēli grāvji, tikai šajā shēmā tas nav attēlots, jo shēma ir vispārīga, teorētiska.

Gīta Strode iesaka, lai novērstu pārpratumus, vajadzētu esošajā attēlā iezīmēt otru paralēlo grāvi jau pirmajā zīmējumā, lai profili būtu abos variantos vienādi. Tad tiktu novērsti pārpratumi.

Juris Pētersons: lai būtu skaidrāk saprotams, mēs varētu nomainīt zīmējumus un pielikt klāt variantu, kur jau pirmajā attēlā redzams, ka runa ir par dabā jau patreiz pastāvošiem diviem paralēliem grāvjiem.

Juris Nusbaums stāsta par Laugas purva meliorācijas vēsturi – šis purvs ir ļoti mitrs, atceros, ka jaunībā esmu braucis uz šo purvu skatīties, kā tā laika darbu vadītājs Šulcs cīnās ar šo purvu. Te bija grūti nosusināt. Purvs ir kā maiss, tas ūdeni tik viegli neatdod. Kāpēc tad susinošos grāvjus rok ik pa 20 m? Tāpēc, ka ūdens filtrācija nenotiek tālāk par 10 m. Rāda uzzīmēto shēmu, kur redzami mazie, paralēlie grāvīši Laugas purva malā, kas ir precizēti pēc topogrāfiskās uzmērīšanas. Grāvīši ir mazi, sekli, tur maksimālais augstums ir 40 – 60 cm, ne vairāk par metru. Iecerētais pasākums būs lietderīgs purvam, jo tur tiks uzturēts lielāks mitrums un purva augājs varēs atjaunoties. Nebūs vairs virši un vaivariņi, parādīsies sūnas, purva veģetācija. Tie grāvīši ir tik mazi, ka aizsprosti tur būs minimāli,

tos pat nevar saukt par aizsprostiem, nevar salīdzināt ar lielajiem aizsprostiem uz lielajām upēm. Drīzāk tos varētu saukt par aizsprostiņiem vai par grāvju posmu aizbēršanu.

Gita Strode - jā, bet tie aizsprosti, kas ir pie ezera, tie taču ir uz dziļiem grāvjiem. Varbūt vajag plānā precizēt tekstu, lai lasot tas ir saprotams.

G.F. Plānā jau ir izdalīti divi atsevišķi pasākumi attiecībā uz šīm divām vietām.

Juris Pētersons stāsta par terminoloģiju: mēs šodien gribētu atrisināt šo jautājumu – kā nosaukt to, ka mēs gribam aiztaisīt ciet šos grāvīšus, jo šī darbība atšķiras no tā, kas aprakstīts būvnormatīvos. Mēs gribam izveidot 3 lielākus aizsprostojumus uz lielajiem grāvjiem un 4 mazus aizsprostojumus uz sekļajiem grāvjiem. Rāda attēlus, kā izskatās mazi kūdras aizsprostojumi uz maziem grāvjiem, kas pēc dažiem gadiem ir apauguši ar sūnu un neatšķiras no apkārtējā purva. Lai saprastu, kā pareizi šo darbību noformulēt, mēs skatāmies terminus normatīvajos aktos. Citē terminus.

Latvijas būvnormatīvi LBN 224-15 «Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves»:

- 2.1. **aizsargdambis** – grunts hidrotehniska būve teritorijas aizsardzībai pret applūšanu;
- 2.2. **aizsprosts** – hidrotehniska būve ūdens noteces aizturēšanai un ūdens līmeņa regulēšanai augšpus tās;
- 2.12. **dambis** – hidrotehniska būve ūdens plūsmas sadalīšanai, regulēšanai vai ūdens uzkrāšanai;
- 2.26. **hidrotehniskās būves** – būves, uz kurām iedarbojas ūdens spiediens un kuras kalpo ūdens resursu izmantošanai vai ūdeņu kaitīgās iedarbības novēršanai;

Aizsprosta definīcija:

214. Grunts aizsprostus ūdens līmeņa uzstādīšanai projektē nepārplūstošus, bet ūdens pieteces novadīšanai un regulēšanai aizsprosta ķermenī būvē novadbūvi. Betona (dzelzsbetona) aizsprosti vienlaicīgi kalpo ūdens līmeņa uzstādīšanai un novadīšanai lejas bjeļā.

216. Grunts aizsprosta būvēšanai var izmantot jebkuru grunti, **izņemot grunti, kurā:**

216.1. ūdenī šķīstošo hlorīda sāļu piemaisījums ir lielāks par 5 % vai sulfātu - hlorīdu sāļu saturs ir lielāks par 10 % no uzberamās grunts masas;

216.2. **nepilnīgi sadalījušos organisko vielu, piem., augu, koku atlieku, ir vairāk par 5 %** vai pilnīgi sadalījušos organisko vielu amorfā masa ir vairāk par 8 % no uzberamās grunts masas.

No Būvniecības likuma - 3) **būve** — ķermeniska lieta, kas tapusi cilvēka darbības rezultātā un ir **saistīta ar pamatni (zemi vai gultni)**;

Tātad var izdarīt secinājumu, ka kūdras veidots aizsprosts neatbilst definīcijai „aizsprosts”, jo kūdra nav grunts, tā ir organiskās augu atliekas. Likuma izpratnē aizsprosti, dambji - tās ir hidrotehniskās būves, kuras veidotas no betona, vai no grunts, kurā organiskās vielas vai augu atliekas nedrīkst būt vairāk kā 5%. Mūsu gadījumā mēs plānojam izmantot kūdru, kur organiskās augu atliekas ir 95 %, ko vispār nevar darīt, jo likums šādu materiālu neļauj izmantot aizsprostu būvei. Tātad mums jāizmanto cita terminoloģija. No projekta puses piedāvātā terminoloģija šo jautājumu risināšanai - plānā lietot terminus:

- Aizsprostojums (nosprostojums, aizdambējums);
- Grāvja posmu aizbēršana;
- Zemes līdzināšanas darbi.

G.S. Tā ir burtiska likuma normas tulkošana. Pašlaik tiek izmantota tikai viena tiesību normu interpretācijas metode - tiešā tulkošana. Vēl ir runa par jēgu, par būtību. Jautājums būvvaldes pārstāvim, vai jūs tos saucat par aizsprostu vai piekrītat citādam terminoloģijai?

Valdis Andersons - mēs paliekam pie termina „aizsprosts”.

Juris Pētersons: Mēs negribam būvēt hidrotehnisko būvi, mēs gribam atjaunot vēsturisko purvu, kāds tas bija pirms daudziem gadiem, kad nebija izrakti meliorācija grāvji. To var nosaukt arī par grāvju posmu aizbēršanu vai zemes virsmas izlīdzināšanu. Pašlaik likumdošana nerisina jautājumu, kā var appludināt kaut ko, ir runa tikai par nosusināšanu. Šī darbība neatbilst, tam, ko likuma normas saka par hidrotehnisko būvju būvēšanu, tā pat nav būve, jo pēc likuma būve notiek uz grunts. Kūdra nav grunts. No kūdras virsmas līdz gruntij ir vairāki metri, mēs nesasniedzam grunti. Un, ja tā nav būve, bet tikai zemes virsmas izlīdzināšana, tad nevajadzētu prasīt tehnisko projektu, lai apstiprinātu darbības, varētu pietikt ar rekultivācijas metiem.

G.S. jautā būvinspektoram, kādas prasības būs no Būvvaldes. Vai Būvvalde neprasīs tehnisko projektu?

Valdis Andersons: par kādiem līdzekļiem tiks veiktas darbības - privāto vai valsts?

Juris Pētersons: Par LIFE projekta naudu, tas ir Eiropas fonds.

Valdis Andersons: Tad tas atbilst 2. grupai. Vajadzēs tehnisko projektu.

Paskaidro, ka 1. grupa atbilst privātpersonu darbībām par privātiem līdzekļiem, tādā gadījumā pietiek ar paskaidrojuma rakstu, bet ja darbības tiek veiktas par valsts vai fondu finansēm, tad šāds projekts atbilst 2. grupai, tātad jāiet pilna procedūra, tātad nepieciešams tehniskais projekts.

Juris Pētersons: tad jautājums ir skaidrs, tad mums jāatgriežas pie parastās terminoloģijas un plānā jālieto termins „aizsprosts”.

G.F. Pašlaik visur, arī no ministrijas puses, izskan uzstādījums, ka ir par daudz birokrātijas, par daudz liels administratīvais slogs praktiskajām darbībām, par daudz dokumentu kārtības, par daudz saskaņošanas. Mēs gribam padarīt šo procesu vienkāršāku.

G.S. Tas būs kā precedents, pēc tam arī citi gribēs tā darīt.

Ilze Strauta: Un tad var būt tā, ka apkārt ir daudz privātie īpašnieki, kas uztraucas, ka viņus appludinās.

G.F. Bet te ir skaidri redzams, ka šī darbība neietekmēs citus zemes īpašniekus, plānā tas ir izvērtēts. Tāpēc jau plānā tiek izvērtēts katrs gadījums individuāli. Tas arī bija viens no iemesliem, kādēļ mēs atteicāmies no grāvju dambēšanas aiz Lodes ezera, jo pastāvēja liela iespēja, ka tiks appludināti privātie meži.

Ilze Strauta: Būvniecība ir viss tas, kas skar grunti un ir dziļāk par 40 cm. Tātad šeit ir būvniecība.

Juris Pētersons: tieši šajā izpratnē te nav būvniecība, jo te nav ne zeme, ne grunts, te ir kūdra. Mēs līdz zemei nemaz nav netiekam. Kūdra nav zeme, kūdrā jums neviens neļaus neko būvēt.

Turpinās diskusija par pareizo terminu lietošanu un saskaņošanas procesu un prasībām. Dalībnieki vienojas, ka plānā tiks lietots termins „aizsprosts”, jo, jebkurā gadījumā, ir jāizstrādā tehniskais projekts, tādēļ, ka šī darbība pēc Būvvaldes prasībām atbilst 2. grupai, jo tiek finansēta no Eiropas Komisijas līdzekļiem.

G.F. Pārejām pie nākošā jautājuma - noslēguma protokola parakstīšanas. Uzraudzības grupas dalībnieki paraksta noslēguma protokolu.

G.F. pateicas visiem par darbu un noslēdz sanāksmi.

Sanāksme beidzas 11:20

Protokols sastādīts pēc audioieraksta.

Pārskats par dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem komentāriem un priekšlikumiem un dabas aizsardzības plānā veiktajiem labojumiem

Nr.	Komentārs vai priekšlikums	Pieņemtais lēmums par/pret labojumiem dabas aizsardzības plānā, paskaidrojums
Aija Vanaga, zemes īpašniece, epasts 2017. gada 6. marts		
1	<p>Izskatot ieteikumus par DL "Laugas purvs" dabas aizsardzības plāna projektā iekļautajām robežu izmaiņām lieguma ziemeļu daļā, kas skar arī manā īpašumā "Vecmelsalas", Krimuldas novads, Lēdurgas pagasts, esošās teritorijas, informēju, ka man nav iebildumu šāda dabas lieguma paplašināšanai, izņemot meža nogabalu nr.4, kuru lūdzu no dabas lieguma teritorijas izslēgt.</p> <p>Priecājos, ka Laugas purvā esošā vide, biotopi beidzot ir tiešām kārtīgi izpētīti un pamatoti apzināts viss aizsargājamais, jo līdz šim nebija saprotams, kāpēc lieguma teritorija bija tikai vienai daļai purva.</p>	<p>Priekšlikums atbalstīts. Vecmelsalu īpašuma kadastra meža nogabals Nr.4 izņemts no platības, kuru dabas aizsardzības plānā ieteikts pievienot dabas liegumam „Laugas purvs”.</p>
2	<p>Ja ir kāda informācija saistībā ar turpmāku plāna projekta apspriešanu vai izmaiņām, lūgums turpmāk to sūtīt uz šo e-pasta adresi. Ja sūta ierakstītu pasta sūtījumu, tad lūdzu sūtīt to uz adresi: (.....).</p>	<p>Epasts un adrese tiks nodoti DAP kopā ar sanāksmju dalībnieku sarakstiem u.c oriģinālajiem dokumentiem.</p>
Gintārs Rubenis, DAP vecākais referents īpašumu apsaimniekošanas jomā, epasts 2017. gada 3. marts		
3	<p>Par hidroloģisko monitoringu. Tā kā Višezers ir šīs sistēmas būtiska daļa, ierosinātu tur izvietot un uzturēt nepārtrauktas darbības novērošanas – datu iegūšanas – pārraidīšanas iekārtu, kas katru dienu automātiski pārraida datus par ezera līmeni. No šāda monitoringa var nekavējoties redzēt, vai nav kāda kritiska noplūde (bojāts dambis) un no ilgtermiņa mērījumu datiem labāk izprast visa purva stāvokli. Šādi dati būtu arī ļabi izmantojami iespējamiem tūristiem (grupu vadītājiem) , kas varētu savlaicīgi zināt par bīstamu purva apmeklējumu palielināta ūdens gadījumā. Šāda sistēma jau gadiem ilgi sekmīgi darbojas SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" vietnē http://www.udensturisms.lv/h2o/#Seda3, kur katrs var</p>	<p>Plānā paredzēts nedrošos dambjus aizstāt ar profesionāliem un drošiem aizsprostiem. Līdz šim brīdim nevienā no citos dabas liegumos LIFE projektu ietvaros izveidotajiem aizsprostiem nav bijusi nekāda veida noplūde vai avārijas situācija. Bez tam Laugas purvā vairākiem aizsprostiem paredzēta pārplūde – pie noteikta ūdens līmeņa sasniegšanas liekais ūdens pārplūst un tiek novadīts pa novadgrāvi, līdz ar to pārsniegt kritiski pieļaujamo ūdens līmeni praktiski nebūs iespējams.</p> <p>Priekšlikums ir atbalstāms, ja tiek atrasts finanšu avots, ar kura atbalstu var veikt šādu nepārtrauktas darbības novērošanas – datu iegūšanas – pārraidīšanas iekārtas uzstādīšanu un uzturēšanu pie</p>

Nr.	Komentārs vai priekšlikums	Pieņemtais lēmums par/preto labojumiem dabas aizsardzības plānā, paskaidrojums
	izvēlētie sev interesējošās upes vai Rīgas jūras līča datus. Noteikti pašlaik ir daudz labākas (vienkāršākas) sistēmas, kas var nodrošināt šādus datus. Noteikti ideāli perspektīvā būtu visiem purviem uzstādīt šādas automātiskas datu stacijas.	Višezera. Papildināts pasākuma Nr. 9.4. „Višezera optimālā (pašreizējā) ūdens līmeņa nodrošināšanas (robežās no 58,3 līdz 58,5) monitorings” apraksts.
4	Par saimniecības “Gundegas” ietekmi. Iepazīstoties ar interneta vietnē http://www.spats.lv/2014/09/teritorijas-labiekartosana-2014-gada/ esošo informāciju, saimniecība ārpus DL, taču tā tiešā tuvumā plāno infrastruktūras – “ceļu” attīstību, kas pie dažādu apstākļu (labvēlīgs bizness, interesanta vide...) var nekontrolēti pieaugt, un daudzkārt palielināt apmeklētāju – gan ogu lasītāju, gan tūristu skaitu. Šāda attīstība var samazināt teorētiski iespējamo labvēlīgo vidi putniem (ir piemēri, kur labās putnu vērošanas vietās – (Randu pļavas) interesenti iet, brauc ar riteņiem, kaito uz putnu baru, tos izbaidot).	Plāna izstrādes laikā ir rūpīgi analizēta informācija par potenciālajiem draudiem dabas liegumam, un secināts, z/s „Gundegas” apmeklētāji nerada un nav pamata domāt, ka turpmāk varētu radīt traucējumus vai draudus dabas lieguma dabas vērtībām. Mērķauditorija, kas apmeklē z/s „Gundegas”, ir orientēta uz kultūras lielo dzērveņu lasīšanu (vai iegādi par pašizmaksu) tieši kultivētos dzērveņu laukos nevis dabiskajā purvā, kur salasīt purva ogas ir daudz laikietilpīgāk, bīstamāk un nogurdinošāk. Bez tam ogu lasīšana notiek rudenī, kad putnu ligzdošanas traucējumi nav aktuāli. Papildus tam, ogu lasītājiem un tūristiem jau ir radīta iespēja izstaigāt nelielu purva dabas taku un apskatīt īstu purva akaci blakus kultūras dzērveņu laukiem, ārpus dabas lieguma teritorijas, ko apmeklētāji arī labprāt izmanto.
5	Par dambju atjaunošanu. Cik zināms, jau minētā saimniecība dambjus hidroloģiskā režīma atjaunošanai izveidoja bez īpaša saskaņojuma. Tāpat tā var darīt arī uz priekšu uz savas zemes - veidot vidi atbilstoši dažāda sava biznesa variantiem. Noteikti daudz drošāk dambjus veidot uz valsts zemes un atbilstoši apsaimniekot.	Jaunos aizsprostus nevar veidot tikai dabas lieguma teritorijā, jo dabas lieguma robeža iet pa novadgrāvja vidu, līdz ar to daļa no grāvja atrodas ārpus dabas lieguma. Kā kompromisa variantu aizsprostus paredzēts veidot uz z/s „Gundegas” zemes, jo tāds hidroloģiskais režīms nepieciešams, lai z/s „Gundegas” kultūras dzērveņu laukiem tiktu nodrošināts nepieciešamais ūdens līmeņa augstums. Šāds ūdens līmeņa augstums atbilst arī dabas lieguma un Višezera saglabāšanas interesēm. Nav pamata domāt, ka z/s „Gundegas” veiks krasas izmaiņas aizsprostu sistēmā nākotnē, jo tādā gadījumā dzērveņu laukiem netiks nodrošināts nepieciešamais ūdens režīms un stādījumi aizies bojā.
6	Par tūristiem – jau vairākus gadus ir indikācijas, ka arī pie mums attīstās t.s. ekstrēmais tūrisms – staigāšana pa purviem dažādos gadalaikos. Nebūtu par sliktu plānā pateikt kādus “orientējošos”	„Ekstrēmais tūrisms” tādēļ arī ir „ekstrēmais”, ka ar to nodarbojas ļoti ierobežots skaits cilvēku. Pēc konsultācijām ar tūrisma firmu „Purva bridēji”, secināts, ka esošais purva noslogojums - 2-3

Nr.	Komentārs vai priekšlikums	Pieņemtais lēmums par/pret labojumiem dabas aizsardzības plānā, paskaidrojums
	maksimālos skaitļus – lielumus, kas būtu kā orientieris optimālam apmeklētāju (staigātāji, ogotāji, makšķernieki...) skaitam.	apmeklējumi gadā (grupā max. līdz 8 cilvēkiem, izmantojot speciālās „purva kurpes” nerada noslodzi purvam. Dabas liegums ir publiski brīvi pieejama teritorija un maksimāli pieļaujamo apmeklētāju skaitu (bez saskaņojuma ar Dabas aizsardzības pārvaldi) regulē Ministru Kabineta noteikumu Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 16.20. punkts – 60 cilvēki vienā apmeklējuma reizē. Nav indikāciju, ka potenciālais purva apmeklētāju skaits tuvotos šai normai.
7	Par medībām. Nav skaidra tabulas 1.4 nepieciešamība, jo iepriekš minēts, ka DL ir tikai 2-3 % no viena kolektīva teritorijas, taču tabula par visiem 100 % medību teritorijas.	Tabula 1.4. ievietota, jo tā ir vienīgā oficiāli pieejamā informācija par medību dzīvniekiem šajā teritorijā. Tabulā attēlotā informācija sniedz vispārīgu priekšstatu par lielajiem zīdītājdzīvniekiem un plēsējiem dabas liegumā un tā plašākā apkaimē. Tekstā arī minēts, ka mednieku kluba „Lēdurga” mednieki medī dabas lieguma dienvidu, dienvidaustrumu daļā pie Lodes ezera. Pārnodžu gadījumā dabas liegums ir nozīmīga medību teritorija- tur ik gadus nometī 1/4 aļņu un 1/5 mežacūku. 2016. gada pavasarī nometīts viens vilks.
Andris Ansis Špats, pētnieciskā jaunsaimniecība „Gundegas”, epasts 2017. gada 25. februāris		
8	Ziņojums un rakstītais materiāls redzami maz ataino saistību ar finanšu un idejas avotu - LIFE14 CCM/LV/001103.	Dabas aizsardzības plāna izstrāde pilotteritorijai - dabas liegumam „Laugas purvs” ir tikai vieno no projekta LIFE14 CCM/LV/001103. aktivitātēm. Lai veiktu purva biotopu atjaunošanas pasākumus īpaši aizsargājamā teritorijā, Natura 2000 teritorijā, saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu, ir jāizstrādā dabas aizsardzības plāns. Plāna pasākumu sadaļā ir paredzēti pasākumi, kuru ietvaros paredzēta aizsprostu izveide uz meliorācijas grāvjiem, (4.3. pasākums: Purva hidroloģiskā režīma atjaunošana – aizsprostojumu izveide uz grāvja, kas robežojas ar kūdras izstrādes laukiem; 5.1. pasākums: Višezera hidroloģiskā režīma stabilizācija – pagaidu aizsprostu aizvietošana ar stabiliem aizsprostojumiem uz meliorācijas grāvjiem. Šo pasākumu izpilde nodrošinās degradēto

Nr.	Komentārs vai priekšlikums	Pieņemtais lēmums par/preto labojumiem dabas aizsardzības plānā, paskaidrojums
		purva biotopu atjaunošanos vai esošā stāvokļa uzlabošanas, līdz ar to tiks sasniegts viens no uzstādītajiem mērķiem – CO ₂ emisiju samazināšana.
9	Nav saistības, pat nav citēts : Andris Ansis Špats Ziņojumu EK GUE/NGL frakcijas apspriedē Jūrmala, Latvija, 2011.gada 30-31. maijā. „Par kūdras lauku stāvokli Latvijā.”, kas tālāk EK iekļauts dokumentos Regulā Nr 525/2013 un Lēmumā Nr 529/2013	Dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts konkrētai teritorijai – dabas liegumam „Laugas purvs”, saskaņā ar Ministru Kabineta not. Nr. 686 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”. Plāna ietvaros nav paredzēts apskatīt situāciju „Par kūdras lauku stāvokli Latvijā” vai citēt ziņojumus, kas tieši neattiecas uz dabas liegumu.
10	Nav saistības un nav pat pieminēti EP izdoti dokumenti, uz kuru pamata tika izstrādāts LIFE14 CCM/LV/001103. – respektīvi EP Lēmums Nr 529/2013 un Regulu Nr 525/2013	Dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts konkrētai teritorijai – dabas liegumam „Laugas purvs”, saskaņā ar Ministru Kabineta not. Nr. 686 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”. Minētie tiesiskie akti neattiecas uz dabas aizsardzības plāna izstrādi.
	Nav nemaz atainots pirms projekta laikā veiktās mērķtiecīgās darbības Pētnieciskā jaunsaimniecībā “Gundegas”.	Z/S „Gundegas” veiktās darbības ir aprakstītas un attēlotas fotogrāfijās nodaļā 1.1.6. „Aizsardzības un apsaimniekošanas vēsture”, nodaļā 2.1.1 „Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība”, nodaļā 2.1.2. „Teritoriju ietekmējošie faktori un to draudu izvērtējums”.
	Pielikumā Nr 1. “Zemes izmantojumu veidi” nav parādīta informācija par Dabas lieguma sasaisti ar apkārtējo vidi, sevišķi saldūdens uzkrājumu un plūsmu virzieni ar orientējošiem patēriņa datiem plūsmām. Ūdens noplūde sifonos – aku un avotu sistēmās (nav parādīts neviens apkārtnes avots, tā iznīkšana un atjaunošanās!	Dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts konkrētai teritorijai – dabas liegumam „Laugas purvs”, saskaņā ar Ministru Kabineta not. Nr. 686 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”. Informācija par saldūdens uzkrājumu un plūsmu virzieniem, kā arī ūdens noplūdes sifonos tieši neattiecas uz dabas lieguma dabas vērtību aizsardzību un apsaimniekošanu. Tā kā viens no galvenajiem aizsardzības pasākumiem ir „neiejaukšanās purva dabiskās attīstības procesos”, tātad neveikt nekādas krasas izmaiņas dabas lieguma teritorijā, tad nav indikāciju, ka varētu notikt izmaiņas saldūdens krājumos.
	Pielikums Nr 3 “Biotopu izmaiņas” Kļūdaini kā “degradētais purvs” ir parādīta pārpurvojusies saliņa, kuras grunts līmenis ir 0,5 -1 m virs	Dabā minētajā teritorijā eksperts ir novērtējis koku stāvu, tomēr šobrīd tas neatbilst tipiska Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamā

Nr.	Komentārs vai priekšlikums	Pieņemtais lēmums par/pret labojumiem dabas aizsardzības plānā, paskaidrojums
	Višezera līmeņa (atrodas pretī D-Z virzienā esošam ceļam, gar dzērveņu laukiem.	<p>biotopa 91D0*”Purvaini meži” parametriem, kā tas novērots uz citām Laugas purva teritorijā esošajām minerālzemes meža salīņām. Biotopu kartēšanā kamerāli analizēti vēl citi pieejamie materiāli un kartogrāfiskā informācija (VMD mežu taksācijas karte, Padomju topokarte 1942), un senākos avotos minētā teritorija ir atzīmēta kā mežaudze. Tomēr pārpurvošanās ietekmē biotops jau vairākus gadu desmitus atbilst purvu biotopam, nevis mežam.</p> <p>Ierīkotā meliorācijas sistēma Laugas purva malā pārpurvošanās procesu meža salīņā bija apturējusi, taču uzbūvētie aizsprosti Višezera apkārtnē šobrīd norāda uz pozitīvu tendenci purvu biotopu atjaunošanās virzienā. Tā kā meliorācijas grāvju ietekme pašlaik vēl ir jūtama, it īpaši koku stāva kvalitātē, būtu nekorekti minēto teritoriju klasificēt kā 7110* Aktīvi augstie purvi, tomēr sagaidāms, ka atjaunošanas pasākumu ietekmē, pakāpeniski vēl vairāk uzlabojoties hidroloģiskajai situācijai Laugas purvā, minētā teritorija varētu tikt klasificēta kā vidējas kvalitātes ietekmēts biotops 7110*.</p> <p>Tādēļ pašlaik teritorija klasificēta kā 7120 „Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās”.</p>
	Pielikumos 8., 9. ir uzskaitīti spāres, posmkāji, atsevišķs bija ziņojums par putniem, BET... vietējo iedzīvotāju novērojumi par purva bruņurupuču dzīves vietu – nebija apsekots.	<p>Nodaļā 2.4.5. „Abinieki un rāpuļi” ir citēts vietējā iedzīvotāja A.A.Špata ziņojums, ka laika periodā ap 1978.- 79. gadu viņš dabas lieguma centrā uz purva salīņām esot novērojis purva bruņurupuci. 2016. gadā visu nozaru eksperti pievērsa pastiprinātu vērību iespējamai purva bruņurupuču esamībai šai teritorijā, taču šī suga netika konstatēta. Tā kā dabas aizsardzības plānā tiek plānoti pasākumi, kas uzlabos augstā purva biotopu un tajā ietilpstošo akaču un lāmu kvalitāti dabas liegumā, potenciāli sastopamā purva bruņurupuča dzīvotnes stāvoklis var tikai uzlaboties</p>
	Pielikums Nr 11 “Ekosistēmu pakalpojumi” (ziņojumā bija dati, kas nav rakstiskā materiālā!) ir pilnīgi jāpārstrādā: -nav parādīta augsto purvu specifiskā ietekme uz apkārtējo vidi un klimatu – radiācijas salnas, lokāla gaisa pārkaršana virs degradētiem	<p>Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums ir principiāli jauna pētnieciskā darbība un dabas aizsardzības plānā šāda nodaļa (pielikuma veidā) tiek iestrādāta pirmo reizi. Ekosistēmu pakalpojumu novērtējuma metodika netiek regulēta normatīvo aktu</p>

Nr.	Komentārs vai priekšlikums	Pieņemtais lēmums par/pret labojumiem dabas aizsardzības plānā, paskaidrojums
	kūdrājiem;	līmenī, to izvēlas pētījuma veicējs. Veicot ekosistēmu pakalpojumu novērtējumu dabas lieguma „Laugas purvs” dabas aizsardzības plāna ietvaros, izmantota B. Burkharda izstrādātā ekosistēmu pakalpojumu vērtēšanas matrica. Ekosistēmu pakalpojumu vērtējums tiek veikts konkrētu ģeotelpisko vienību ietvaros, nevērtējot ekosistēmu pakalpojumu ietekmi uz blakus teritorijām. Atmosfēras sastāva un klimata regulēšanas pakalpojumi ir novērtēti ar trīs indikatoriem – klimata izmaiņu mazināšana, gaisa temperatūra un iztvaikošana un gaisa kvalitātes regulēšanas potenciāla rādītājs, veicot novērtējumu 11 identificētajām ģeotelpiskajām vienībām, t.sk. augstajam purvam.
	Nav saistības ar apkārtējām teritorijām;	Ekosistēmu pakalpojumu vērtējums tiek veikts konkrētu ģeotelpisko vienību ietvaros, nevērtējot ekosistēmu pakalpojumu ietekmi uz blakus teritorijām. Plašākā izpratnē ekosistēmu pakalpojumu novērtējumā tika vērtēti gan dabas liegumā uzkartētie īpaši aizsargājami biotopi, atsevišķi izdalot 7 ģeotelpiskās vienības (lietojot ES īpaši aizsargājamo biotopu kodus), gan 4 ģeotelpiskās vienības ārpus dabas lieguma, kas robežojas ar dabas liegumu – grāvji, dzērveņu audzēšanas lauki, kūdras ieguves lauki, un atstāti/pamesti kūdras lauki, tātad tika veikts gan dabas lieguma biotopu, gan apkārtējo teritoriju novērtējums.
	Nav aprēķināti saldūdens uzkrājumi, to dinamika pie Višezera caiurplūdes, ja ūdens līmenis ir “nolaistais -57 m v.j.l un ja ir atjaunotais līmenis 58,5 m v.j.l.;	Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums neietver minētās darbības un metodika neparedz veikt šādus aprēķinus.
	Nav parādīta saldūdens rezervju padeve uz Ķīšupi,	Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums neietver minētās darbības un metodika neparedz parādīt saldūdens rezervju padevi.
	Nav parādīta saldūdens padeve uz Pēterupi;	Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums neietver minētās darbības un metodika neparedz parādīt saldūdens rezervju padevi.
	Nav parādīta saldūdens padeve uz Bīriņu ezeru;	Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums neietver minētās darbības un metodika neparedz parādīt saldūdens rezervju padevi.

Nr.	Komentārs vai priekšlikums	Pieņemtais lēmums par/pret labojumiem dabas aizsardzības plānā, paskaidrojums
	Nav sasaistes ar pazemes – avotu sistēmu..	Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums neietver minētās darbības un metodika neparedz veikt sasaisti ar pazemes – avotu sistēmu.
	Nav parādīti vietējo makšķernieku lomi, sevišķi ziemā, bet pieminēti ir vien... mednieki, ogotāji.	Papildināta nodaļa 1.4.2., „Teritorijas izmantošanas veidi” un nodaļa 1.4.3. „Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz teritoriju”, pieminot makšķerēšanu. Plāna izstrādes laikā pie Višezera tika novērots ne vairāk kā viens makšķernieks katrā reizē (arī zemledus makšķerēšanas laikā), kuri interviju laikā atzina, ka zivju loms Višezērā ir trūcīgs. Ekosistēmu pakalpojuma novērtējuma ietvaros ir veikta apgādes pakalpojumu t.sk. savvaļas ogu, medījumu un zivju novērtējums.
	Tekstuāli faktu izkropļojums un to ignorējums ir redzams 102 lpp.: nav norādīti pētījumu, mērījumu vēsture par Višezera iespējamo atjaunošanu.	Z/S „Gundegas” veiktās darbības ir aprakstītas un attēlotas fotogrāfijās nodaļā 1.1.6. „Aizsardzības un apsaimniekošanas vēsture”, nodaļā 2.1.1 „Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība”, nodaļā 2.1.2. „Teritoriju ietekmējošie faktori un to draudu izvērtējums”.
	Nav aprakstīta vēsturiskā Višezera atjaunošana, pamatojoties uz ASV veikto ūdeņu analīzi un Zemkopības likumu un Vidrižu pagasta Būvvaldes lēmumu – stabilizēt ūdens līmeni z/s “Gundegas laukos, nekaitējot apkārtnējiem zemju lietošanas, izmantošanas veidiem.	Z/S „Gundegas” veiktās darbības ir aprakstītas un attēlotas fotogrāfijās nodaļā 1.1.6. „Aizsardzības un apsaimniekošanas vēsture”, nodaļā 2.1.1 „Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība”, nodaļā 2.1.2. „Teritoriju ietekmējošie faktori un to draudu izvērtējums”.
	Nav aprakstīta Višezera un Viršupītes izteces atjaunošanas pieredze ar pirmiem dambjiem (materiāli, roku darbs, finanšu resursi).	Z/S „Gundegas” veiktās darbības ir aprakstītas un attēlotas fotogrāfijās nodaļā 1.1.6. „Aizsardzības un apsaimniekošanas vēsture”, nodaļā 2.1.1 „Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība”, nodaļā 2.1.2. „Teritoriju ietekmējošie faktori un to draudu izvērtējums”.

LIMBAŽU NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90009114631, Rīgas iela 16, Limbaži, Limbažu novads, LV-4001
Tālrunis: 64023003, fakss: 64070870, e-pasts: dome@limbazi.lv

Limbažos

24.03.2017. Nr.4-13.2/17/106

Biedrībai "Baltijas krasti"

Elektroniski: gundega.freimane@gmail.com

Atzinums par dabas lieguma "Laugas purvs"
dabas aizsardzības plāna redakciju

Limbažu novada pašvaldība izskatījusi Jūsu vēstuli, kas Limbažu novada pašvaldībā saņemta 2017.gada 21.martā un reģistrēta ar Nr. 4-12.1/17/1682, par atzinuma sniegšanu izstrādātajam dabas lieguma "Laugas purvs" dabas aizsardzības plānam, kā arī iepazīsies ar dabas aizsardzības plāna materiāliem, kas pieejami interneta adresē: <https://failiem.lv/u/95xyf9tt>.

Norādām, ka Limbažu novada pašvaldībai nav iebildumu pret izstrādāto dabas lieguma "Laugas purvs" dabas aizsardzības plānu.

Priekšsēdētājs

D.Zemmers

Romeiko
22035206

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

KRIMULDAS NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90000068799

Parka ielā 1, Ragana, Krimuldas pag., Krimuldas nov., LV -2144 Tālr.
67976057; 67978521, fakss 67976869, e-pasts dome@krimulda.lv

LĒMUMS

Krimuldas novada Krimuldas pagastā

30.03.2017.

(prot. Nr.4, 13.p.)

Par dabas lieguma "Laugas purvs" dabas aizsardzības plāna atzinumu

Dabas aizsardzības plāns (turpmāk - Plāns) dabas liegumam "Laugas purvs" izstrādāts LIFE programmas projekta LIFE14 CCM/LV/001103 "Life REstore – Degradēto purvu atbildīga apsaimniekošana un ilgtspējīga izmantošana Latvijā" ietvaros.

Izstrādātājs – nodibinājums "Eko forums" pēc biedrības "Baltijas krasti" pasūtījuma

Plāna publiskā apspriešana notika no 2017.gada 20.februāra līdz 6.martam. Plāna publiskās apspriešanas sanāksme notika 2017.gada 24.februārī, plkst. 15.00 Līmbažu novada Vidrižu pagasta Bīriņu sabiedriskajā centrā.

Pamatojoties uz nodibinājuma "Eko forums" 2017.gada 16.marta vēstuli Nr.433, un saskaņā ar 2007.gada 9.oktobra noteikumiem Nr.686 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”, pašvaldībās, kuru teritorijā atrodas īpaši aizsargājamā teritorija ir jāsniedz atzinums par izstrādāto dabas aizsardzības plānu.

balsojot, ar 14 balsīm (Zane Berdinska, Nauris Bokšs, Artūrs Caucis, Jānis Eisaks, Edgars Gabranovs, Ingus Kauliņš, Jānis Krieviņš, Linards Kumskis, Voldemārs Logins, Mārtiņš Ozoliņš, Denis Rasimenoks, Juris Salmiņš, Ziedonis Skrivļa, Mārtiņš Zemītis) par, pret nav, atturas nav, DOME NOLEMJ:

Atbalstīt izstrādāto dabas lieguma "Laugas purvs" dabas aizsardzības plāna 1.redakciju.

Domes priekšsēdētājs

J.Salmiņš

Pielikums dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas pēdējās sanāksmes protokolam

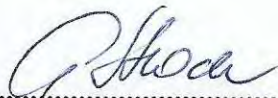
Dabas aizsardzības plāns izstrādāts īpaši aizsargājamai dabas teritorijai, dabas liegumam „Laugas purvs”. Uzraudzības grupas sanāksme notiek 2017. gada 10. aprīlī Bīriņu Sabiedriskajā centrā.

Uzraudzības grupas sastāvs:

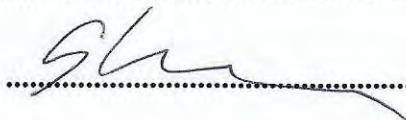
Gita Strode	Dabas aizsardzības pārvaldes Dažas aizsardzības departamenta direktore
Gunta Krastiņa	AS „Latvijas Valsts meži” Rietumvidzemes mežsaimniecības Mežsaimnieciskās plānošanas reģiona vadītāja
Dace Dumbere-Bregže	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Investīciju projektu departamenta Projektu attīstības nodaļas projektu vadītāja
Dace Actiņa	Krimuldas novada domes teritorijas plānotāja
Sandra Romeiko	Limbažu novada domes teritorijas plānošanas un kartogrāfijas speciāliste
Īrisa Rodiņa	Valsts vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes Atļauju daļas vecākā eksperte
Antra Strautniece	Valsts meža dienesta Rīgas reģionālās virsmežniecības mežzine

Ar šo uzraudzības grupas dalībnieki apstiprina, ka dabas aizsardzības plāns izstrādāts saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 9.oktobra noteikumiem Nr. 686, „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”.

Gita Strode

Gunta Krastiņa

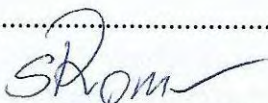
Dace Dumbere-Bregže

Dace Actiņa

Sandra Romeiko

Īrisa Rodiņa

Antra Strautniece

Gundega Freimane

Biedrība „Baltijas krasti